

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2012

Martin Nachtigal

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVA

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA

Obecně závazné vyhlášky obcí

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí práce: JUDr. Jiří Rajchl, Ph.D.

Student: Martin Nachtigal

2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval samostatně pod odborným vedením JUDr. Jiřího Rajchla, Ph.D., a všechny použité prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpal, jsem řádně odcitoval.

V Olešce 23. 3 2012

.....

Poděkování

Touto cestou bych rád vyjádřil poděkování vedoucímu bakalářské práce JUDr. Jiřímu Rajchlovi, Ph.D., za odborné vedení, vstřícnost a trpělivost při vypracování mé bakalářské práce, za cenné rady a připomínky.

Dále mé poděkování patří rodině, která mne podporovala po celou dobu mého vysokoškolského studia.

V Olešce 23. 3. 2012

.....

ABSTRAKT

Právo tvorby obcí a krajů je jedna z nejdůležitějších pravomocí svěřená jednotkám územní samosprávy. Tato bakalářská práce poskytuje ucelený a srozumitelný pohled na normotvornou činnost územní samosprávy v právním rámci České republiky. Vlastní téma je zaměřeno na obecně závazné vyhlášky obcí vydávané v jejich samostatné působnosti. V jednotlivých kapitolách jsou podrobně řešeny obsahové náležitosti obecně závazných vyhlášek, rozsah regulace a postup přijímání či rušení obecně závazných vyhlášek. V další části je řešena problematika sankcionování za porušení povinností uložených obecně závaznou vyhláškou. Bakalářská práce v neposlední řadě pojednává o přezkumu ústavnosti a zákonnosti těchto místních právních předpisů.

Východiskem bakalářské práce jsou jednak ústavní prameny práva, zejména Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění a Listina základních práv a svobod, v platném znění. Předložená práce se také opírá o judikaturu Ústavního soudu České republiky vztahující se k problematice tvorby práva jednotkami územní samosprávy a zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

Klíčová slova: územní samospráva, obec, normotvorná činnost obcí, obecně závazné vyhlášky obcí

ABSTRACT

The lawforming of the communities and clistricts (regions) is one of the most important authorities committed to the units of the local government. This bachelor labor affords integrated (compact) and understandable (clear) perspective at the normforming activity of the territorial autonomy in the law scope of the Czech republic. Proper theme (subject) is intended on the general binding public notices of the communities published in their autonomous scope. In particular chapters are in detail solved content appurtenances of the general binding public notices, the regulation extent and the method of taking or interference of the general binding public notices. There is the problem of sanctioning for breaching of duties, that are obligated duc to the general binding public notice.

Last but not least, the bachelor labor deals with the review of the constitutionality and lawfulness of this local jural orders.

The bachelor labor way out are in part constitutional source of law, aspecially Constitutional law N° 1/1993 code, The Constitution of the Czech republic, in valid version and the Bill of base rights and liberty, in valid version. The submitted labor also bears on jurisprudence of the Constitutional court of the Czech republic, which applies to the problematic lawmaking of the local government units and the law N° 128/2000 code, about communities (local government) in valid version.

Keywords: local goverment, community, normative community activities, generally binding decrees of municipalities

Obsah:

1. Úvod.....	9
2. Obce, veřejnoprávní korporace, její zakotvení v právním řádu	10
2. 1 Evropská charta místní samosprávy	10
2. 2 Ústava České republiky	11
2. 3 Listina základních práv a svobod.....	11
2. 4 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích	11
3. Věcná působnost a pravomoc obcí.....	12
3. 1 Samostatná působnost obcí.....	13
3. 2 Přenesená působnost obcí	14
4. Orgány obcí.....	15
4. 1 Zastupitelstvo obce	16
4. 2 Rada obce.....	17
4. 3 Starosta.....	18
4. 4 Obecní úřad.....	18
5. Místní právní předpisy a jejich tvorba	19
6. Pojem obecně závazné vyhlášky	21
7. Předmět obecně závazných vyhlášek obcí	22
7. 1 Ochrana veřejného pořádku	23
7. 2 Průběh a ukončení veřejně přístupných tanečních zábav a diskoték.....	25
7. 3 Udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství	25
7. 4 Ochrana životního prostředí a veřejné zeleně.....	26
7. 5 Zvláštní zákony.....	27
8. Vliv judikatury Ústavního soudu na obecně závazné vyhlášky.....	29
9. Náležitosti obecně závazných vyhlášek obcí	33
9. 1 Legislativně technická pravidla	34
9. 2 Obsahové náležitosti právního předpisu	35
10. Postup přijímání obecně závazných vyhlášek obcí.....	39
10. 1 Doba přijetí obecně závazných vyhlášek.....	40
10. 2 Přijímací orgán obecně závazných vyhlášek	40
10. 3 Navrhování obecně závazných vyhlášek	40
10. 4 Schválení obecně závazných vyhlášek	43
10. 5 Platnost obecně závazných vyhlášek	45
10. 6 Účinnost obecně závazných vyhlášek.....	47

10. 7 Informování správních orgánů.....	48
10. 8 Evidence obecně závazných vyhlášek	48
10. 9 Přijetí novely.....	49
11. Postup rušení obecně závazných vyhlášek obcí.....	50
12. Sankce za porušení obecně závazných vyhlášek obcí.....	53
12. 1 Přestupek.....	54
12. 2 Jiný správní delikt.....	55
13. Přezkum ústavnosti a zákonnosti obecně závazných vyhlášek.....	56
13. 1 Pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky.....	57
13. 2 Řízení před Ústavním soudem.....	59
14. Závěr	61
Přehled literatury a použitých zdrojů	65

1. Úvod

Hlavním úkolem této bakalářské práce je podat výklad o problematice právních předpisů územní samosprávy. Práce je zaměřena na oblast obecně závazných vyhlášek obcí. Pozornost je věnována jednak náležitostem obecně závazných vyhlášek obcí, dále pak postupu jejich přijímání a rušení a v neposlední řadě přezkumu zákonnosti těchto místních právních předpisů.

Problematika obecně závazných vyhlášek obcí je bezesporu úzce spjata též s oblastí územní samosprávy, jež je zakotvena již v čl. 8 Ústavy České republiky, ústavní zákon č. 1/1993 Sb. (dále jen „Ústava ČR“).¹ K bližšímu vymezení územní samosprávy dochází v příslušných zákonech, v případě obcí se jedná o zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)², který jest výchozí materií této bakalářské práce. Právní základ územní veřejné správy dále tvoří zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze³, a zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení),⁴ a řada dalších zákonů. V rámci výkonu veřejné správy můžeme hovořit o centralizované nebo decentralizované státní správě. Přičemž v případě decentralizované státní správy je tvorba prvotních právních norem v kompetenci centrální zákonodárné moci. Výkon státní správy je však svěřen decentralizovaným orgánům či přenesen na samosprávné veřejnoprávní korporace odlišné od státu, tj. na obce.⁵

Jelikož dnešní doba ukládá obcím, veřejnoprávním korporacím, velké množství rozličných povinností, přičemž většina jejich činitelů nedisponuje dostatečným právnickým vzděláním, klade si tato práce za cíl poskytnout funkcionářům obcí co nejsrozumitelnější přehled dané problematiky. Motivem pro sepsání bakalářské práce byla i má osobní zkušenost získaná v rámci působení v Zastupitelstvu obce Oleška.

Práce je rozdělena do dvanácti částí, jejichž řazení a obsah je dán postupem směřujícím od obecných definic termínů až ke konkrétním příkladům z právní praxe, zprostředkovaných ve formě nálezů Ústavního soudu České republiky (dále jen „Ústavní soud“) a příslušných obecně závazných vyhlášek obcí.

---

¹ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění

² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

³ Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, v platném znění

⁴ Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), v platném znění

⁵ KOUDELKA, Z.. *Obce a kraje podle reformy veřejné správy v roce 2000*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2000.

2. Obce, veřejnoprávní korporace, její zakotvení v právním řádu

Současný systém veřejné správy České republiky je charakterizován jako obnovení územní samosprávy po roce 1989, které nastalo v důsledku hlubokých společenských a politických změn. Po roce 1990 byly zrušeny instituce národních výborů a došlo k znovuzavedení samosprávy v obcích na základě ústavního zákona č. 294/1990 Sb. a na něj navazujícího zákona ČNR č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení).⁶

Národní výbory byly ve své době oprávněny k doplnění svých úkolů vydávat pro své územní obvody tzv. obecně závazná nařízení, jež musela být v souladu se zákony, ale též s jinými obecně závaznými předpisy včetně obecně závazných nařízení národních výborů vyšších stupňů. Národní výbory tak neměly samosprávný charakter a ani jimi vydávané právní předpisy nemohly být výrazem jejich samosprávných oprávnění.⁷

Bývalý systém místní správy byl tedy po roce 1989 zrušen a v místní správě byly zavedeny demokratické formy řízení. V první řadě bylo na základě výše uvedených zákonů obnoveny obecní zřízení, jež bylo rozhodujícím krokem pro institucionální zabezpečení územní samosprávy.⁸ Východiskem českého obecního zřízení se opět stal tzv. smíšený systém (více kapitola 3), kdy jednotky územní samosprávy vykonávají vedle vlastní působnosti i působnost přenesenou.⁹

2. 1 Evropská charta místní samosprávy

Dne 15. října 1985 byla ve Štrasburku na půdě Rady Evropy přijata Evropská charta místní samosprávy (dále jen „Evropská charta“). Jménem České republiky byla Evropská charta podepsána dne 28. května 1998. Signaturou tohoto dokumentu se ČR zavázala k dodržování určitých minimálních standardů územní samosprávy. Pro Českou republiku vstoupila Evropská charta v platnost dne 1. září 1999 a stala se tak součástí právního řádu ČR.

Preambule Evropské charty mimo jiné uvádí, že ochrana a posilování místní samosprávy v různých evropských zemích je důležitým příspěvkem k budování Evropy založené na zásadách demokracie a decentralizace moci. Čl. 3 odst. 1 Evropské charty definuje místní samosprávu jako: „*právo a schopnost místních společenství v mezích daných*

⁶ SVOBODA, K., et al. *Územní samospráva a státní správa*. Praha: EUROUNION, s.r.o., 2000.

⁷ GROSPÍČ, J., et al. *Místní právní předpisy a jejich tvorba*. VŠE v Praze: Oeconomica, 2005.

⁸ Vláda ČR. *Důvodová zpráva k návrhu zákona o obcích*. PSP. 1999, 422/0. ASPI, 15. 11. 1999. LIT 23234.

⁹ KADEČKA, S.. *Právní předpisy místní samosprávy v českých zákonech o obecním zřízení a jejich novelizacích*. Správní právo, 2003, 5. ASPI, 16. 4. 2004. LIT 20310.

zákonem na svou odpovědnost a v zájmu místního obyvatelstva upravovat a spravovat podstatnou část věcí veřejných.“¹⁰ Nespornou předností decentralizované státní správy je tedy skutečnost, že samospráva je schopna zmenšit moc totalitního režimu i demokratického centralismu. Avšak aby byla samospráva skutečnou, musí být její právní a správní možnosti podpořeny vlastním finančním krytím.¹¹

2. 2 Ústava České republiky

Právo na samosprávu územních samosprávních celků je zakotveno již v čl. 8 Ústavy České republiky, ústavní zákon č. 1/1993 Sb.¹², přičemž územní samosprávě je pak věnována hlava VII Ústavy ČR. Ústava ČR vymezuje obce jako základní územní samosprávní celky (čl. 99) a jako území společenství občanů, která mají právo na samosprávu (čl. 100 odst. 1). Ústava ČR též zmiňuje, že obce jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a mohou hospodařit podle vlastního rozpočtu (čl. 101 odst. 3).

2. 3 Listina základních práv a svobod

V rámci výčtu norem ústavního práva, ve kterých má své místo územní samospráva, nelze opominout Listinu základních práv a svobod (dále jen „Listina“).¹³ Konkrétně čl. 21 odst. 1 Listiny zakotvuje právo občanů podílet se na správě věcí veřejných, a to buď přímo, nebo svobodnou volbou svých zástupců. Na orgány státní a územní samosprávy je čl. 17 odst. 5 Listiny vztažena povinnost přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti, přičemž podmínky a provedení stanoví zákon. Čl. 18 odst. 1 pak uvádí, že ve věcech veřejného nebo jiného společného zájmu má každý právo sám nebo s jinými se obracet na orgány státní a územní samosprávy s žádostmi, návrhy a stížnostmi. Osobně se domnívám, že i nejobecnější ustanovení Listiny (čl. 2 odst. 2 a 3) lze vztáhnout k veřejnoprávním územním korporacím, tj. k obcím.

2. 4 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Základní právní normou, jež upravuje postavení obcí a jejich vnitřní chod, je zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, který plně nahradil zákon ČNR č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení).¹⁴ Potřeba provést hlubší změny v právní úpravě postavení obcí byla vyvolána několika skutečnostmi. Jednak bylo nutné provést soulad právní úpravy postavení obcí

¹⁰ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 181/1999 Sb., o přijetí Evropské charty místní samosprávy

¹¹ KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

¹² Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění

¹³ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, v platném znění

¹⁴ HAMPLOVÁ, J.. *Některé změny v oblasti obecního práva účinné od roku 2003*. Bulletin advokacie, 2004, 7-8.

s hlavou VII Ústavy ČR, dále bylo nutné zajistit respektování ustanovení Listiny základních práv a svobod, jež mají bezprostřední vztah k územní samosprávě, a v neposlední řadě bylo nutné přizpůsobit zákon standardům Evropské charty místní samosprávy.¹⁵ Nový zákon o obcích č. 128/2000 Sb. je tedy daleko obsáhlejší než původní zákon ČNR a od data svého přijetí byl již vícekrát novelizován. Například v červnu 2002 byla v rámci II. fáze reformy veřejné správy přijata tzv. velká novela obecního zřízení (účinná od 1. ledna 2003).¹⁶

Obce, jakožto veřejnoprávní územní korporace, jsou z pohledu práva velmi specifickými právními osobami, a to z řady hledisek. Jednak jsou oproti klasické obchodní společnosti ovládány principem publicity. Jejich právní režim upravuje zákon o obcích, čímž na ně nelze bez dalšího aplikovat obecné právní předpisy. Dalším hlediskem je skutečnost, že disponují specifickými rozhodovacími a schvalovacími procesy.¹⁷

V souhrnu je tedy možno uvést následující základní charakteristiky jednotky územní samosprávy:

- vlastní území, tj. územní základ obce;
- obyvatelstvo obce, tj. personální základ obce;
- právní subjektivita, tj. právní základ obce;
- vlastní majetek, tj. ekonomický základ obce.¹⁸

Přičemž územní samosprávu lze dle výkladu Kadečka chápat jako: „*Specifickou společenskou činnost řídicího a organizačního charakteru zaměřenou na veřejné záležitosti a determinovanou veřejným zájmem.*“¹⁹

3. Věcná působnost a pravomoc obcí

Věcnou působností subjektu veřejné právy, v našem případě obce, rozumíme oblasti společenských vztahů v rámci veřejné správy, které jsou upravovány a spravovány obcí v rámci její činnosti. Rozlišujeme celkem dva druhy věcné působnosti obcí. Jednak může být realizována formou samosprávy, tzv. samostatné působnosti, nebo formou přenesené státní správy na obce tzv. přenesené působnosti.²⁰

¹⁵ SVOBODA, K., et al. *Územní samospráva a státní správa*. Praha: EUROUNION, s.r.o., 2000.

¹⁶ KADEČKA, S.. *Právní předpisy místní samosprávy v českých zákonech o obecním zřízení a jejich novelizacích*. Správní právo, 2003, 5. ASPI, 16. 4. 2004. LIT 20310.

¹⁷ HAMPLOVÁ, J.. *Některé změny v oblasti obecního práva účinné od roku 2003*. Bulletin advokacie, 2004,7-8.

¹⁸ KOUDELKA, Z.. *Průvodce územní samosprávou po 1. 1. 2003*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2003.

¹⁹ KADEČKA, S.. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C. H. Beck, 2003.

²⁰ KOUDELKA, Z.. *Obce a kraje podle reformy veřejné správy v roce 2000*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2000.

Přičemž oba druhy věcné působnosti musí mít zákonný základ. V řadě případů vznikají problémy, zda je daná činnost obce realizována formou samosprávy nebo přenesené státní správy. V současnosti je jednoznačnou odpovědí obecná preference samostatné působnosti dle § 8 obecního zřízení. Podle tohoto ustanovení: „*Pokud zvláštní zákon upravuje působnost obcí a nestanoví, že jde o přenesenou působnost obce, platí, že jde vždy o samostatnou působnost.*“²¹

3. 1 Samostatná působnost obcí

V § 7 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb. je uvedeno, že obec spravuje své záležitosti samostatně a státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který zákon stanoví. Obě tyto podmínky musí být splněny současně. Přičemž rozsah samostatné působnosti může být omezen jen zákonem. Zákon tedy jasně říká, že do záležitostí obcí v samostatné působnosti nemůže zasahovat stát ani vyšší územně samosprávním celek, tj. kraj. Pouze za situace, kdy obec porušuje zákon, mohou v zájmu ochrany zákona tyto instance autoritativně zasáhnout.²² Pro shora uvedené ustanovení obecního zřízení nalezneme oporu v Ústavě ČR čl. 101 odst. 4.²³

Obecní zřízení vymezuje v § 35 odst. 1 samostatnou působnost nejprve obecně. Říká, že do samostatné působnosti obce spadají záležitosti, jež jsou v zájmu obce a občanů obce, ovšem pokud nejsou zákonem svěřeny státu, vyššímu územně samosprávním celku nebo pokud se nejedná o přenesenou působnost orgánů obce. Obecné vymezení je rovněž dáno § 35 odst. 2, kde se uvádí, že v samostatné působnosti v rámci svého územního obvodu pečuje obec v souladu s místními předpoklady a zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jedná se především o potřeby bydlení, ochrany zdraví, dopravy, zajišťování informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a v neposlední řadě o zajištění a ochranu veřejného pořádku.

Obecní zřízení se ovšem neomezuje pouze na obecné vymezení samostatné působnosti obce, ale prostřednictvím odkazu na vyhrazenou pravomoc zastupitelstva obce (§ 84, 85 a 102) určuje samostatnou působnost též výčtovým způsobem.

---

²¹ KADEČKA, S.. *Právní předpisy místní samosprávy v českých zákonech o obecním zřízení a jejich novelizacích*. Správní právo, 2003, 5. ASPI, 16. 4. 2004. LIT 20310.

²² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

²³ KOUDELKA, Z.. *K ústavní charakteristice samosprávy*. Parlamentní zpravodaj, 2000, 1. ASPI, 20. 7. 2001. LIT 20236.

Do samostatné působnosti obcí spadá řada záležitostí, které jsou vymezeny na základě zvláštních zákonů,²⁴ neboť Ústava ČR svým čl. 105 stanovuje, že výkon státní správy lze svěřit orgánům samosprávy jen zákonem.²⁵

Za zmínku jistě stojí, že obecní zřízení § 46 odst. 1 umožňuje vzájemnou spolupráci obcí při výkonu samostatné působnosti. Spolupráce je pak uskutečňována zejména na základě smlouvy, jež je uzavřena k splnění konkrétního úkolu nebo na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí.²⁶

3. 2 Přenesená působnost obcí

Výkon přenesené působnosti je nejen právem, ale též povinností obce.²⁷ Obecní zřízení v § 7 odst. 2 obecně definuje přenesenou působnost obce jako státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánu obce. Obecní zřízení v § 61 rozlišuje celkem tři kategorie obcí, a to ve vazbě na rozsah svěřených úkolů. Zákon rozlišuje obce vykonávající přenesenou působnost v základním rozsahu, obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností.²⁸ Z výše uvedeného vyplývá, že na obce může být přenesena rozdílná míra státní správy, kdy podle Koudelky rozlišujeme:

- všechny obce, na něž je přenesen základní výkon státní správy;
- obce s matričním úřadem;
- obce se stavebním řádem;
- obce s pověřenou působností;
- obce s rozšířenou působností
- Brno se zvláštní přenesenou působností
- Praha s působností kraje.²⁹

Při výkonu přenesené působnosti nahrazují orgány obce stát, a proto se obcím v § 62 obecního zřízení zaručuje příspěvek ze státního rozpočtu na plnění úkolů vyplívajících z přenesené působnosti, zejména se jedná o mzdové a provozní výdaje vázané na zaměstnance

---

²⁴ SVOBODA, K., et al. *Územní samospráva a státní správa*. Praha: EUROUNION, s.r.o., 2000.

²⁵ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění

²⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

²⁷ SVOBODA, K., et al. *Územní samospráva a státní správa*. Praha: EUROUNION, s.r.o., 2000.

²⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

²⁹ KOUDELKA, Z.. *Průvodce územní samosprávou po 1. 1. 2003*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2003.

vykonávající státní správu.³⁰ Výše příspěvku jednotlivým obcím je pak závislá na rozsahu přenesené působnosti k výkonu státní správy, na velikosti správního obvodu vyjádřeného počtem obyvatel a na podílu velikosti správního centra a velikosti správního obvodu.³¹

Podle § 61 odst. 2 písm. a) obecního zřízení se orgány obce při vydávání nařízení obce řídí zákony a právními předpisy vydanými na základě zákona, v ostatních případech se dle § 61 odst. 2 písm. b) řídí též usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů, kdy zákon jasně říká, že usnesení a směrnice nemohou orgánům obcí ukládat povinnosti, pokud nejsou zároveň stanoveny zákonem. Cílem ustanovení je tedy snaha zabránit tomu, aby výkonná moc rozšiřovala úkoly orgánů obcí. Přičemž zákon výslovně stanovuje, že podmínkou platnosti směrnic ústředních správních úřadů je publikace ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí. Pro přehlednost ještě uvádím, že metodickou a odbornou pomoc ve věcech uvedených v § 61 odst. 2 zabezpečuje orgánům obcí krajský úřad.³²

Na základě shora uvedeného usnesení lze tedy konstatovat, že nařízení obce lze definovat jako podzákoné a derivativní prameny práva nejnižší právní síly, neboť při jejich vydávání se obce musí řídit nejen zákony, ale i jinými právními předpisy. Uvedme, že k otázce povahy těchto právních předpisů panuje všeobecná shoda i v odborných kruzích.³³

4. Orgány obcí

Vnitřní organizační strukturu obce upravuje hlava IV zákona č. 128/2000 Sb., o obcích³⁴, který přihlíží ve svých ustanoveních k rozličnosti obcí zejména z hlediska jejich velikosti. Na struktuře orgánů obce se projevuje též dvojakost věcné působnosti obcí. Obecní zřízení poskytuje prostor pro samostatné rozhodnutí obce k ustanovení některých dalších orgánů v případě, že je považuje za potřebné.

Soustava orgánů obce je koncipována obdobně jako u jiných právnických osob. Základem je plénum volených členů, v případě obecního zřízení se jedná o obecní zastupitelstvo. Výkonným orgánem obce, tedy jakousi vládou, je rada obce. V čele obce stojí

---

³⁰ MV ČR. *Příspěvek na výkon státní správy*. Praha: MV ČR, odbor územní veřejné správy. 2010.

³¹ Příloha č. 8 zákona č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2011

³² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

³³ MATES, P.. *Nařízení obcí*. Právní fórum, 2006, 4. ASPI, 28. 4. 2006. LIT 36333.

³⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

starosta, jakožto monokratický orgán. Výše uvedeným orgánům obce je k dispozici administrativní aparát představovaný obecním úřadem.³⁵

4.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je jediný z orgánů obce, který je ústavně zakotven. Ústava ČR čl. 102 odst. 1 a 2 říká, že členové zastupitelstev jsou voleni na čtyřleté funkční období tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva.³⁶ Jedná se tedy o kolektivní orgán, který je složen z členů zvolených občany obce, a má demokratickou legitimitu. Na základě toho může být zastupitelstvo vnímáno v oblasti samosprávy obce jako hlavní orgán, který je nadřazen všem ostatním orgánům.³⁷

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí,³⁸ stanoví, za jakých podmínek se nové volby vyhlásí. Volby vyhláší prezident republiky a za den vyhlášení se považuje den, kdy bylo jeho rozhodnutí publikováno ve Sbírce zákonů (§ 3 odst. 1). Volební právo má občan obce za předpokladu, že jde o státního občana ČR, který dosáhl věku nejméně osmnáct let a je v den voleb přihlášen k trvalému pobytu v dané obci (§ 4 odst. 1).

Počet členů zastupitelstva obce upravuje § 68 obecního zřízení. Ve vazbě na velikost obce (dané počtem obyvatel) se počet členů zastupitelstva pohybuje v rozmezí od 5 do 55. Dle § 68 odst. 3 je rozhodující pro stanovení počtu členů stav obyvatel obce k 1. lednu roku, v němž se konají volby. Zvolení členové skládají slib ve znění: *"Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce a jejích občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky."* (§ 69 odst. 2)³⁹

Zastupitelstvo obce rozhoduje jednak ve věcech patřících do samostatné působnosti a dále ve věcech náležících do přenesené působnosti, stanoví-li tak zákon. Zastupitelstvo má pravomoc rozhodovat v záležitostech uvedených v ustanovení § 84 odst. 2 a 85 obecního zřízení. Přičemž není-li zřízena rada obce (více podkapitola 4. 2), vydává nařízení obce zastupitelstvo obce. Podle § 102 odst. 2 obecního zřízení si může zastupitelstvo obce vyhradit další pravomoc v samostatné působnosti mimo pravomoce vyhrazené radě obce. Zastupitelstvo dále rozhoduje o zrušení ustanovení rady obce, jsou-li mu předložena starostou podle § 105 odst. 1 obecního zřízení.⁴⁰ Pravomoci zastupitelstev obcí upravuje též ústavní

³⁵ VÉVODA, J.. *Obec a ochrana životního prostředí*. Praha, 2008. 124 s. Diplomová práce. Universita Karlova.

³⁶ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění

³⁷ KOUDELKA, Z.. *Průvodce územní samosprávou po 1. 1. 2003*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2003.

³⁸ Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, v platném znění

³⁹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

⁴⁰ KADEČKA, S.. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C. H. Beck, 2003.

zákon. Čl. 104 odst. 3 Ústavy ČR⁴¹ říká: „Zastupitelstva mohou v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky.“

4. 2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a za svou činnost je odpovědná zastupitelstvu. V oblasti přenesené působnosti pak radě přísluší rozhodovat, jen stanoví-li tak zákon, například při vydávání nařízení obce.⁴² Tímto zněním je definována rada obce v zákoně o obcích § 99 odst. 1. Z ustanovení je zřejmé, že radě obce jsou svěřeny úkoly v rámci obou působností. Tento kolektivní orgán není orgánem obligatorním, nemusí tedy být ustanoven v každé obci. Rada obce se neustanovuje v obcích, kde zastupitelstvo obce má méně než 15 členů (§ 99 odst. 3 OZ).

Radu obce tvoří starosta, místostarosta a další členové rady volení z řad členů zastupitelstva obce. Počet členů rady je lichý a činí vždy nejméně pět a nejvýše jedenáct členů. Přičemž jak je uvedeno v ustanovení § 99 odst. 3 obecního zřízení, nesmí počet členů rady přesahovat 1/3 počtu členů zastupitelstva obce.⁴³

Rada obce připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva obce a zabezpečuje plnění jím přijatých usnesení. V obcích, kde nedochází k volbě rady obce, vykonává její pravomoc starosta, nestanoví-li zákon jinak, například tam, kde je dána pravomoc zastupitelstvu obce.⁴⁴ Výjimky kdy pravomoci přecházejí na zastupitelstvo obce:

- rozhodování ve věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti;
- vydávání nařízení obce;
- stanovení rozdělení pravomocí v obecním úřadu;
- zřizování a rušení odborů a potažmo oddělení obecního úřadu;
- přezkum opatření v samostatné působnosti přijatých obecním úřadem a komisemi;
- stanovení celkového počtu zaměstnanců v organizačních složkách obce.⁴⁵

Taxativní výčet pravomocí rady obce v samostatné působnosti je obsažen v ustanovení §102 odst. 2 obecního zřízení.⁴⁶

⁴¹ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění

⁴² KOUDELKA, Z.. *Obce a kraje podle reformy veřejné správy v roce 2000*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2000.

⁴³ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

⁴⁴ KADEČKA, S.. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C. H. Beck, 2003.

⁴⁵ KOUDELKA, Z.. *Průvodce územní samosprávou po 1. 1. 2003*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2003.

⁴⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

4. 3 Starosta

Pravomoci a působnost starosty upravuje ve svých ustanoveních § 103 až § 108 zákon o obcích. Starosta stojí v čele obce a zastupuje ji navenek. Starosta je spolu s místostarostou volen zastupitelstvem obce z řad jeho členů, přičemž se vždy musí jednat o občana ČR. Za výkon své funkce je pak odpovědný zastupitelstvu obce. Starosta svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva a rady obce, podepisuje spolu s ověřovateli zápisy z jejich jednání. Starosta stojí v čele obecního úřadu.⁴⁷ Starostu zastupuje místostarosta. Zákon počítá též s možností, že bude zastupitelstvem zvoleno více místostarostů, mezi něž budou úkoly přerozděleny.⁴⁸

4. 4 Obecní úřad

Obecní úřad tvoří starosta, který stojí v jeho čele, místostarosta popřípadě místostarostové, tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu (§ 109 odst. 1 OZ).

Tajemníka obecního úřadu jmenuje a odvolává starosta se souhlasem ředitele krajského úřadu, bez jehož souhlasu jsou akty neplatné. Tajemník obecního úřadu je odpovědný za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné působnosti i přenesené působnosti starostovi. Není-li v obci zřízena funkce tajemníka obecního úřadu nebo není-li tajemník obecního úřadu ustanoven, plní jeho úkoly starosta.⁴⁹ Funkce tajemníka se obligatorně, tj. povinně, zřizuje v obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností, ve zbylých obcích se tato funkce zřizuje pouze fakultativně (§ 110 odst. 1 OZ).⁵⁰ Tajemník nemá přímé nařizovací pravomoci vůči fyzickým či právnickým osobám mimo obecní úřad. Přesto podle Dohnala patří tato funkce k velmi důležitým, neboť: „*Je to právě tajemník, který mívá spolu se starostou největší přehled o práci celého úřadu.*“⁵¹ V rámci činnosti obecního úřadu se opět výrazně projevuje dopad dvojí věcné působnosti obce. Obecní úřad v oblasti samostatné působnosti dle ustanovení § 109 odst. 3 písm. a) plní jednak úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce, dále pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti a také rozhoduje v případech stanovených tímto nebo zvláštním zákonem.⁵²

⁴⁷ HENDRYCH, D., et al. Správní právo: Obecná část. Praha: C. H. Beck, 2005.

⁴⁸ SVOBODA, K., et al. Územní samospráva a státní správa. Praha: EUROUNION, s.r.o., 2000.

⁴⁹ KADEČKA, S.. Právo obcí a krajů v České republice. Praha: C. H. Beck, 2003.

⁵⁰ VÉVODA, J.. Obec a ochrana životního prostředí. Praha, 2008. 124 s. Diplomová práce. Universita Karlova.

⁵¹ DOHNAL, V., et al. Stát, obce, kraj a občan při ochraně životního prostředí. Praha: MŽP ČR, 2005.

⁵² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

5. Místní právní předpisy a jejich tvorba

Jak již bylo naznačeno, územní samospráva má právo tvornou funkci, tj. sama tvoří právní předpisy, kterými jsou zejména obecně závazné vyhlášky. Obce jsou tedy v souladu se svým postavením právo tvornými subjekty. Lze říci, že normotvorná činnost obcí je tedy jakýmsi definičním znakem územní samosprávy.⁵³ Právní předpisy obcí, ale též právní předpisy krajů, lze podle Kadečky charakterizovat jako „*územní externí normativní správní akt*“, přičemž:

- „*územní akt*“, protože právní předpis může obec vydat výhradně pro svůj územní obvod;
- „*externí akt*“, neboť vyvolává právně závazné důsledky pro fyzické a právnické osoby vyjma vztahů podřízenosti a nadřízenosti. Jinak řečeno právní předpisy, tj. nařízení či obecně závazné vyhlášky, jsou závazné bez ohledu na vztah adresáta k obci;
- „*normativní akt*“ proto, že obsahuje normy. Normy chápeme jako závazná pravidla chování, která mají obecnou povahu a vztahují se na celou skupinu případů stejného druhu a neurčitého počtu;
- „*správní akt*“, neboť právní předpis je pramenem práva vydávaným subjektem veřejné správy.⁵⁴

Právní předpisy územní samosprávy lze diferencovat z řady různých hledisek. Uvedme např. rozdělení podle možnosti, respektive nutnosti jejich vydání. Toto rozdělení nabízí celkem dvě skupiny právních předpisů:

- **fakultativní** (nepovinné);
- **obligatorní** (povinné).

Fakultativními právními předpisy, jež obec vydat může, ale nemusí, je převážná část obecně závazných vyhlášek obcí v samostatné působnosti.

---

⁵³ MATES, P.. Rozšiřování samosprávy obcí. Právní rozhledy, 2008, 15.

⁵⁴ KADEČKA, S.. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C. H. Beck, 2003.

Při vlastní realizaci právo tvorné pravomoci je pak třeba zvlášť důrazně zohledňovat hledisko působnosti územní samosprávy, neboť obec může realizovat svou právo tvornou funkci jednak:

- 1) při výkonu v přenesené působnosti;
- 2) nebo v rámci samostatné působnosti.⁵⁵

Ad 1) Právo tvorba v přenesené působnosti

Ústavním základem pro normotvorbu územních samosprávných celků v přenesené působnosti je čl. 79 odst. 3.⁵⁶ V Ústavě ČR však není určeno, který subjekt je příslušný k vydávání předpisů v přenesené působnosti ani přesný název právního předpisu. Právní úprava je tak zcela ponechána na prováděcím zákonu, kterým jest zákon o obcích č. 128/2000 Sb.⁵⁷ Podle § 11 obecního zřízení má obec v rámci přenesené působnosti (více podkapitola 3. 2) pravomoc vydávat nařízení, současně však čl. 79 odst. 3 Ústavy ČR vyžaduje k jejich vydávání výslovné zmocnění v zákoně. Přičemž vydávání nařízení je svěřeno radě obce a v případě, že není zřízena, přechází tato pravomoc na zastupitelstvo obce.⁵⁸ Normotvorným subjektem je tedy obec a nikoliv její orgán.

Právní úpravě nařízení je věnován prostor pouze okrajově, neboť není klíčovým tématem bakalářské práce. To nic nemění na skutečnosti, že se jedná o problematiku zajímavou, jež by si rovněž zasloužila pozornost.

Ad 2) Právo tvorba v samostatné působnosti

Při výkonu formou samosprávy, jak název sám napovídá, je akceptován samosprávný charakter obcí. Lze konstatovat, že tento charakteristický rys se nejvíce projevuje v obecně závazných vyhláškách.⁵⁹ Jak již bylo uvedeno, právním základem pro vydávání obecně závazných vyhlášek obcí je čl. 104 odst. 3 Ústavy ČR, podle něhož: „*Zastupitelstva mohou v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky.*“ Přičemž zařazení vyhlášek do sféry samostatné působnosti je třeba dovodit výkladem č. 101 odst. 1 Ústavy ČR, který stanoví, že: „*Obce je samostatně spravována zastupitelstvem.*“⁶⁰ Více se problematice obecně závazných vyhlášek obcí věnují následující kapitoly.

⁵⁵ TURČÍN, J.. *K zákonným zmocněním k vydávání nařízení obcí*. Správní právo, 2011, 5.

⁵⁶ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění

⁵⁷ MATES, P.. *Nařízení obcí*. Právní fórum, 2006, 4. ASPI, 28. 4. 2006. LIT 36333.

⁵⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

⁵⁹ KADEČKA, S.. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C. H. Beck, 2003.

⁶⁰ GROSPÍČ, J., et al. *Místní právní předpisy a jejich tvorba*. VŠE v Praze: Oeconomica, 2005.

6. Pojem obecně závazné vyhlášky

Nejprve uveďme něco málo k historickému vývoji pojmenování místního právního předpisu. V roce 1990, kdy došlo ke zrušení soustavy národních výborů (více kapitola 2), byla obecně závazná nařízení národních výborů nahrazena obecně závaznými vyhláškami obcí (zákon ČNR č. 367/1900 Sb.). Pouze z pojmenování právního předpisu nebylo tehdy zřejmé, zda je vydáván v rámci samostatné (§14 odst. 1 písm. i), či přenesené působnosti obce (§ 24 odst. 1), a při rozlišení bylo nutné řídit se příslušnými ustanoveními. V roce 2000 v souvislosti s přijetím nového obecního zřízení byl pojem opětovně nahrazen (zákon č. 128/2000 Sb.). V rámci změn došlo k odlišení názvosloví pro právní předpisy obcí vydávané v jejich samostatné působnosti „obecně závazné vyhlášky“ a v přenesené působnosti „nařízení obce“.⁶¹ Jasný záměr potvrzuje též komentář k § 11 uvedený v tehdejší důvodové zprávě k zákonu o obcích⁶² v následujícím znění: „*Pro tento druh právních předpisů se zavádí název „nařízení obce“, čímž se budou i označením odlišovat od právních předpisů vydávaných obcí v samostatné působnosti, tj. obecně závazných vyhlášek.*“ Provedenou změnu lze dle mého názoru hodnotit bezesporu pozitivně.

Právní předpisy, které jsou původní, od zákonů neodvozené, bývají označovány jako „statutární předpisy“. De lege lata jsou takové právní předpisy označovány jako „obecně závazné vyhlášky“.⁶³ V odborných kruzích panuje shoda v tom, že se jedná o původní právní předpis, ovšem sekundární povahy. Což lze odůvodnit na základě skutečnosti, že obecně závazné vyhlášky jsou vydávány přímo na základě ústavního zmocnění, nicméně se musí opírat o zákon, respektive je nutné, aby respektovaly zákonem stanovený rozsah samostatné působnosti zastupitelstev obcí.⁶⁴

Koudelka v jedné ze svých odborných publikací uvádí k pojmu obecně závazná vyhláška následující: „*Jedná se o právní předpis (normativní právní akt) obsahující právní normy, který je vydávaný městskými částmi, obcemi a vyššími územně samosprávnými celky, tj. kraji.*“⁶⁵ Závěrem uveďme, že obecně závazné vyhlášky jsou nedílnou součástí právní řádu České republiky. Následující kapitoly jsou věnovány obecně závazným vyhláškám obcí.

---

⁶¹ KADEČKA, S.. *Právní předpisy místní samosprávy v českých zákonech o obecním zřízení a jejich novelizacích*. Správní právo, 2003, 5. ASPI, 16. 4. 2004. LIT 20310.

⁶² Vláda ČR. *Důvodová zpráva k návrhu zákona o obcích*. PSP. 1999, 422/0. ASPI, 15. 11. 1999. LIT 23234.

⁶³ KADEČKA, S.. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C. H. Beck, 2003.

⁶⁴ MATES, P.. *Rozšiřování samosprávy obcí*. Právní rozhledy, 2008, 15.

⁶⁵ KOUDELKA, Z.. *Obecně závazné vyhlášky*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2000.

7. Předmět obecně závazných vyhlášek obcí

Předmětem úpravy obecně závazných vyhlášek je výkon ve věcech obecní samosprávy, tj. v samostatné působnosti obce. Připomeňme, že vydávání obecně závazných vyhlášek jest právem, nikoli povinností obce.⁶⁶ Dle ustanovení § 10 obecního zřízení může obec ukládat povinnosti v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou:

- a) *„k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku; zejména může stanovit, které činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase OZV určených, nebo stanovit, že na některých veřejných prostranstvích v obci jsou takové činnosti zakázány,*
- b) *pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, včetně tanečních zábav a diskoték, stanovením závazných podmínek v rozsahu nezbytném k zajištění veřejného pořádku;*
- c) *k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně a k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti;*
- d) *stanoví-li tak zvláštní zákon.*⁶⁷

Výše uvedené zmocnění k vydávání obecně závazné vyhlášky obce je obsaženo v ustanovení § 10 obecního zřízení od listopadu roku 2000 a je uvedeno v upraveném znění zákona k 1. lednu 2003. Uveďme, že zakotvení tohoto zmocnění představovalo významný zásah do veřejnoprávní praxe v oblasti veřejného pořádku, neboť obce byly nově zákonem zmocněny k regulaci činností, jejichž regulace místním právním předpisem nebyla do té doby možná. V souhrnu lze říci, že obce jsou citovaným zmocněním oprávněny k tomu, aby:

- stanovily místo a čas pro činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci, nebo takové činnosti na některých veřejných prostranstvích v obci zakázaly;
- stanovily závazné podmínky pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků;

⁶⁶ HENDRYCH, D., et al. *Správní právo: Obecná část*. Praha: C. H. Beck, 2005.

⁶⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

- stanovily povinnosti k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí, veřejné zeleně a k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti.⁶⁸

7. 1 Ochrana veřejného pořádku

Záležitosti veřejného pořádku svým specifickým dopadem na konkrétní místa či regiony vytvářejí podmínky pro spokojený a poklidný život obyvatel. Vlastní zajišťování onoho poklidného stavu je pak svěřeno především do okruhu samostatné působnosti obcí a krajů.⁶⁹ Uvedme, že jasná a plná definice pojmu „veřejný pořádek“ v našem právním řádu chybí. Jedná se o tak zvaný neurčitý pojem, jehož obsah je naplňován především praxí příslušných orgánů.⁷⁰ Autor Černý, zabývající se tímto tématem, rozumí pod pojmem veřejný pořádek: „*Stav, kdy obyvatelstvo zachovává zákony a ostatní předpisy, plní své povinnosti vůči státu a společnosti a má v úctě práva spoluobčanů.*“⁷¹ Dále např. bývalý ústavní soudce Ševčík definoval veřejný pořádek jako: „*Vyvážený stav společenských vztahů respektující vžitá či v místě uznávaná pravidla způsobu života a společenského chování (slušnosti) vycházející z poměrů daného místa a z tam obecně přijímaných zásad a pravidel morálky.*“⁷²

Celá řada autorů se shoduje, že veřejný pořádek jest oblastí, která je pro právní předpisy územní samosprávy typická, ale též nejkonfliktnější. Pro tuto oblast je nyní k dispozici relativně největší judikatura Ústavního soudu, neboť obce zde řeší místní problémy při stanovení povinností a zákazů, což zcela logicky vede k řadě ústavně sporných případů.⁷³ Koudelka ve své publikaci upozorňuje na skutečnost, že forma i obsah stanovení nových zákazů se může dostat do problému s ústavní zásadou, že povinnosti lze ukládat jen na základě zákona.⁷⁴ Judikatura Ústavního soudu již stanovila, že: „*Které jednání je trestným činem a jaký trest, jakož i jaké jiné újmy na právech nebo majetku, lze za jeho spáchání uložit, může však ve smyslu čl. 39 Listiny stanovit jen zákon. Právě s ohledem na tento ústavní princip zakotvený v čl. 39 Listiny je třeba učinit závěr, že takový předmět úpravy, jaký je v napadené vyhlášce obsažen, není obecně závaznou*

⁶⁸ KADEČKA, S.. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C. H. Beck, 2003.

⁶⁹ NOVÁKOVÁ, H.. *Zajišťování veřejného pořádku v obci*. Praha, 2008. 91 s. Diplomová práce. Universita Karlova.

⁷⁰ KOUDELKA, Z.. *Veřejný pořádek a obecně závazné vyhlášky*. Právní rádce, 2001, 9. ASPI, 15. 9. 2001. LIT 20250.

⁷¹ ČERNÝ, J., et al. *Veřejný pořádek, aneb co trápí starosty*. Praha: LINDE Praha, a.s., 1999.

⁷² ŠEVČÍK, V.. *Ústavní soudnictví v praxi*. Bulletin advokacie, 1999.

⁷³ KOUDELKA, Z.. *Veřejný pořádek a obecně závazné vyhlášky*. Právní rádce, 2001, 9. ASPI, 15. 9. 2001. LIT 20250.

⁷⁴ KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

vyhláškou regulovatelný proto, že obecně závazné vyhlášky nejsou pramenem práva stejného stupně právní síly jako zákon.“⁷⁵

Mezi oblastí veřejného pořádku, jež nelze regulovat prostřednictvím obecně závazných vyhlášek obcí, patří kouření na veřejných prostranstvích. Problematika zákazu kouření je řešena zákonem č. 379/2005 Sb., v platném znění. Ustanovení § 8 odst. 1 citovaného zákona taxativně vyjmenovává místa, na kterých je zakázáno kouřit.⁷⁶ A proto by podle Ministerstva vnitra vymezení dalších prostranství či prostor představovalo stanovení povinností bez zákonného zmocnění. Mezi další oblast, kterou nelze regulovat prostřednictvím obecně závazných vyhlášek, patří provoz zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti, resp. možnost vydat provozní řády koupališť, pískovišť, hřbitovů a knihoven formou obecně závazné vyhlášky. Dle názoru Ministerstva vnitra nejsou obce oprávněny regulovat prostřednictvím obecně závazných vyhlášek také jízdu na skateboardech a kolečkových bruslích, pokud se jedná o veřejná prostranství mající povahu pozemní komunikace. Ve stanovisku ministerstva je dále uvedeno, že na ostatních veřejných prostranstvích, která nejsou pozemními komunikacemi, by taková regulace byla možná, ovšem za předpokladu, že tato činnost je v místních podmínkách způsobilá narušit veřejný pořádek.⁷⁷

Naopak mezi oblastí veřejného pořádku, které lze regulovat prostřednictvím obecně závazných vyhlášek obcí, patří například:

- konzumace alkoholu na veřejných prostranstvích;
- používání zábavné pyrotechniky na veřejných prostranstvích;
- hluk a rušení nočního klidu;
- rozdělávání a udržování otevřených ohňů;
- žebrání; prostituce; výherní hrací přístroje;
- nepovolené vylepování plakátů; malování po zdech, tzv. graffiti aj.⁷⁸

---

⁷⁵ Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 41/95, ze dne 24. 4. 1996

⁷⁶ Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, v platném znění

⁷⁷ MV ČR. *Oblasti veřejného pořádku ve vztahu k možnostem jejich regulace obecně závaznými vyhláškami obcí*. Praha: MV ČR, odbor dozoru a kontroly veřejné správy. 2010.

⁷⁸ MV ČR. *Oblasti veřejného pořádku ve vztahu k možnostem jejich regulace obecně závaznými vyhláškami obcí*. Praha: MV ČR, odbor dozoru a kontroly veřejné správy. 2010.

7. 2 Průběh a ukončení veřejně přístupných tanečních zábav a diskoték

Na základě příslušného ustanovení obecního zřízení mohou obce vydat obecně závaznou vyhlášku, ve které stanoví mimo jiné konec diskotéky, taneční zábavy nebo též ukončení akcí podobného druhu. Konkrétně můžeme uvést, že na základě ustanovení § 10 písm. b) obce stanoví, jak skončit veřejnou hudební produkci a dále dle ustanovení § 10 písm. a) stanoví, kdy ji skončit.⁷⁹ V souhrnu je možno konstatovat, že na základě citovaných paragrafů obecního zřízení mohou obce vydat obecně závaznou vyhlášku a:

- stanovit, že veřejná hudební produkce je činnost, která narušuje a může narušit veřejný pořádek;
- určit místa a čas, kde a kdy je možno veřejné hudební produkce pořádat. Z čehož vyplývá, že na ostatních místech a v jiném čase jsou takové produkce zakázány;
- určit veřejná prostranství, na nichž jsou veřejné hudební produkce bez ohledu na čas zakázány. Což lze chápat tak, že na ostatních veřejných prostranstvích by byly povoleny, ať by se konaly v jakémkoliv čase. Nicméně vzhledem k tomu, že zákaz musí být na veřejných prostranstvích výslovný, nelze mít za to, že vymezením míst, kde se diskotéky a podobné akce mohou konat, budou zároveň na ostatních veřejných prostranstvích zakázány;
- určit k zabezpečení veřejného pořádku na veřejně přístupných kulturních podnicích včetně tanečních zábav a diskoték závazné podmínky, za kterých je možno veřejné hudební produkce pořádat, stanovit, jak mají probíhat a za jakých podmínek budou ukončeny.⁸⁰

7. 3 Udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství

Obce v samostatné působnosti mohou podle § 10 odst. 2 obecního zřízení ukládat obecně závaznou vyhláškou povinnosti k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství. Přičemž veřejné prostranství definuje ustanovení § 34 obecního zřízení takto: „*Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky*

⁷⁹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

⁸⁰ ŠKROMOVÁ, E. *K vypracování obecně závazné vyhlášky o ochraně veřejného pořádku při diskotékách a podobných akcích*. ASPI, 1. 6. 2006. LIT 26546.

a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.“⁸¹ Nyní uveďme příklad z právní praxe.

Obce Bludov se snažila obecně závaznou vyhláškou ze dne 2. 9. 1992, již byl přijat domovní řád k zabezpečení pořádku a čistoty v obecních obytných domech (dále jen „Domovní řád“), stanovit povinnost, aby čistotu a pořádek ve společných prostorách bytových domů a na přilehlých chodnících včetně zimní údržby, tj. odklid sněhu, prováděl nájemce, pokud tuto povinnost nezajistí vlastník nemovitosti. Čl. 7 odst. 2 a čl. 8 předmětné vyhlášky byl napaden u Ústavního soudu. Přičemž judikatura Ústavní soud v této věci dospěla k závěru, že: „*Obec nemůže vstupovat obecně závaznou vyhláškou jako veřejnoprávním normativním aktem do soukromoprávních vztahů, kterými vztahy mezi vlastníkem nemovitosti a jejich uživateli jsou.*“ Ústavní soud proto rozhodl o zrušení předmětných ustanovení obecně závazné vyhlášky obce Bludov, kterou byl přijat Domovní řád.⁸² V roce 1997 došlo ke změně zákonné úpravy a dnes již je povinnost údržby chodníku v zastavěném území obcí od znečištění, náledí nebo sněhu jednoznačně dána vlastníkům přilehlých nemovitostí. Jak dále k tématu uvádí Koudelka, zákon o pozemních komunikacích, v platném znění umožňuje obcím, aby obecně závaznou vyhláškou určily, které úseky místních komunikací se v zimě neudržují, resp. určily komunikace, kde se nebude odstraňovat sníh a náledí.⁸³

7. 4 Ochrana životního prostředí a veřejné zeleně

Ustanovení § 10 písm. c) obecního zřízení uvádí jako jeden z důvodů, pro které je možné ukládat pomocí obecně závazné vyhlášky povinnosti, ochranu životního prostředí a veřejné zeleně.⁸⁴ Podíl agendy ochrany životního prostředí na celkovém objemu problematiky upravované právními předpisy vydávanými obcemi není příliš velký, přesto mohou při správné formulaci v nich obsažených právních norem sehrát významnou roli.

Povinnosti, které jsou za účelem ochrany veřejné zeleně v obecně závazných vyhláškách stanoveny, můžeme rozdělit do dvou skupin. Do první skupiny patří výzvy spíše obecné až proklamativní, např. výzvy k zachování pořádku a čistoty, zákazy poškozování a znečišťování. Do skupiny druhé lze zařadit povinnosti vysoce konkrétní, jednak zákazy

---

⁸¹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

⁸² Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 14/93, ze dne 5. 4. 1994

⁸³ KOUDELKA, Z.. *Veřejný pořádek a obecně závazné vyhlášky*. Právní rádce, 2001, 9. ASPI, 15. 9. 2001. LIT 20250.

⁸⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

vjíždění a parkování na veřejné zeleni, jednak zákazy stanování a táboření. V neposlední řadě mezi velmi praktické ustanovení spadá příkaz pravidelné seče zatravněného pozemku.⁸⁵

7.5 Zvláštní zákony

Jak upozorňuje Vedral: „*Rozsah samostatné působnosti obce, v jehož rámci mohou obce vydávat obecně závazné vyhlášky, je třeba vnímat nejen z hlediska zákona o obcích, ale i se zřetelem k dalším zákonům.*“⁸⁶ Uvedme ne zcela vyčerpávající výčet zákonů, jež rozšiřuje okruh samostatné působnosti obce nad rozsah obecního zřízení. Níže uvedené zákony obsahují též konkrétní ustanovení zmocňující obce k vydávání obecně závazných vyhlášek:

- **§ 96 zákona č. 258/2000 Sb.**, o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění, umožňuje obci nařídit obecně závaznou vyhláškou provedení speciální ochranné dezinfekce a deratizace⁸⁷;
- **§ 14 zákona č. 565/1990 Sb.**, o místních poplatcích, v platném znění, umožňuje obci stanovit místní poplatky⁸⁸;
- **§ 13 zákona č. 133/1985 Sb.**, o požární ochraně, v platném znění, umožňuje obci stanovit právníckým a podnikajícím fyzickým osobám povinnost zřídit preventivní požární hlídky⁸⁹;
- **§ 13 zákona č. 379/2005 Sb.**, o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, v platném znění, umožňuje obci obecně závaznou vyhláškou omezit nebo zakázat v určitých dnech nebo hodinách nebo na určitých místech prodej, podávání a konzumaci alkoholických nápojů⁹⁰;
- **§ 50 odst. 4 zákona č. 202/1990 Sb.**, o loteriích a jiných podobných hrách, v platném znění⁹¹, umožňuje obci stanovit, že výherní hrací přístroje mohou být provozovány pouze na místech a v čase určených obecně závaznou vyhláškou,

⁸⁵ VÉVODA, J.. *Obec a ochrana životního prostředí*. Praha, 2008. 124 s. Diplomová práce. Universita Karlova.

⁸⁶ VEDRAL, J.. *Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce-legislativní činnost obcí. Obsah právních předpisů obce. (5. část)*. ASPI, 1. 12. 2003. LIT 25160.

⁸⁷ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění

⁸⁸ Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, v platném znění

⁸⁹ Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, v platném znění

⁹⁰ Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, v platném znění

⁹¹ Zákon č. 300/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

nebo stanovit, na kterých veřejně přístupných místech v obci je provozování výherních hracích přístrojů zakázáno⁹²;

- § 17 odst. 2 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění, umožňuje obci stanovit obecně závaznou vyhláškou obce systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na jejím katastrálním území včetně jejich biologicky rozložitelné složky a systému nakládání se stavebním odpadem⁹³.

7. 5. 1 Zákon o místních poplatcích

Jak již bylo shora uvedeno, obce mohou dle § 14 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích vybírat „*místní poplatky*“. Přičemž dle § 1 citovaného zákona mohou obce vybírat následující poplatky: ze psů; za lázeňský nebo rekreační pobyt; za užívání veřejného prostranství; ze vstupného; z ubytovací kapacity; za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst; za provozovaný výherní hrací přístroj, koncový interaktivní video-loterní terminál a herní místo lokálního herního systému; za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů; za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.⁹⁴ Vlastní rozhodnutí obce pro výběr místních poplatků jakožto i určení jejich výše při respektování zákonné horní hranice je zcela v samostatné působnosti obce. Jelikož dle dikce obecního zřízení jsou místní poplatky zařazeny do samostatné působnosti obce⁹⁵.

Uvedme závěr Ústavního soudu ve věci zatížení veřejného prostranství místním poplatkem, který zní: „*Místním poplatkem za užívání veřejného prostranství, které obce určí v obecně závazné vyhlášce, může obec zpoplatnit zvláštní užívání všech veřejně přístupných pozemků, které nejsou zemědělskou nebo lesní půdou a jsou vedeny jako ostatní plochy.*“⁹⁶ Ústavní soud dále judikoval, že: „*Vstupné z prohlídek kulturních památek nelze zpoplatňovat a návštěvu hradu či zámku pokládat za kulturní akce ve smyslu zákona o místních poplatcích. Zákon o místních poplatcích předpokládá vybírání ze vstupného v případech, kdy jde o jednorázovou kulturní akci (výstava, taneční zábava).*“⁹⁷

⁹² Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, v platném znění

⁹³ Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění

⁹⁴ Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, v platném znění

⁹⁵ KOUDELKA, Z.. *Obecně závazné vyhlášky*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2000.

⁹⁶ Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 24/94, ze dne 11. 4. 1995

⁹⁷ Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 20/93, ze dne 14. 6. 1994

7. 5. 2 Zákon o státní správě a samosprávě ve školství

Část sedmá zákona č. 564/199 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, je věnována příspěvku na částečnou úhradu neinvestičních nákladů mateřských škol, školních družin a školních klubů (dále jen „Příspěvek“). Výše příspěvku nesmí přesáhnout 30% nákladů vynaložených na jedno dítě. Za podmínek stanovených tímto zákonem je obcím umožněno vybírat příspěvek, který platí rodiče dítěte nebo jiní zákonní zástupci. Příspěvek se hradí obci, jež zřizuje daný vzdělávací institut. Příspěvek je tedy příjmem rozpočtu obce, nicméně jeho čerpání je vázáno na financování neinvestičních nákladů příslušné školy.⁹⁸ Obec může, ale nemusí tento příspěvek stanovit. Přičemž zákon přímo osvobozuje od placení příspěvku sociálně slabé rodiny, u nichž je příjem na rodinu menší 1, 25 násobku životního minima.⁹⁹

V souvislosti s výše uvedeným je dle mého názoru vhodné zmínit nález Ústavního soudu v případě obecně závazné vyhlášky obce Jívka o financování věcných nákladů dětí, které navštěvují základní školu, ze dne 14. 3. 1994. Ústavní soud ve svém nálezu stanovil, že: „*Obecně závazná vyhláška nemůže zavádět pojem „místně příslušná škola“ a požadovat po rodičích dětí, které by měly místně příslušnou školu navštěvovat a ve skutečnosti ji nenavštěvují, aby uhradily věcné náklady.*“¹⁰⁰ Zjednodušeně řečeno, obec nemůže určit, kterou školu má dítě s trvalým pobytem v obci navštěvovat. Obec sice určuje spádová území základních škol, ale z tohoto určení vyplývá pouze povinnost pro školu dítě ze svého spádového území přijmout, nikoliv povinnost pro dítě danou školu navštěvovat.

8. Vliv judikatury Ústavního soudu na obecně závazné vyhlášky

O povaze a možném obsahu obecně závazných vyhlášek obcí, resp. o rozsahu jejich regulace a o jejich postavení v právním řádu, se vedl spor již od roku 1993, kdy k těmto právním předpisům začal Ústavní soud vydávat nálezy. Přičemž převážná část nálezů vedla ke zrušení obecně závazných vyhlášek, popřípadě alespoň k částečnému zrušení.¹⁰¹

Nejprve bych rád pro přehlednost a snazší orientaci zrekapituloval ústavní základy pro normotvornou činnost obcí. Ústavním základem pro normotvorbu samosprávy v rámci samostatné působnosti je čl. 104 odst. 3 Ústavy, který udává, že: „*Zastupitelstva mohou*

⁹⁸ Zákon 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, v platném znění

⁹⁹ KOUDELKA, Z.. *Obecně závazné vyhlášky*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2000.

¹⁰⁰ Nález ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 17/94, ze dne 4. 10. 1994

¹⁰¹ VEDRAL, J.. *K vývoji právní úpravy obecně závazných vyhlášek a její interpretace v judikatuře Ústavního soudu*. ASPI, 1. 1. 2009. LIT 33692

v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky.¹⁰² Dalším důležitým ustanovením z hlediska tvorby obecně závazných vyhlášek je čl. 2 odst. 3 Listiny, podle něhož: „Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.“ S tímto ustanovením úzce souvisí čl. 4 odst. 1 Listiny, který říká, že: „Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.“ a dále čl. 4 odst. 2 Listiny: „Meze základních práv a svobod mohou být za podmínek stanovených Listinou upraveny pouze zákonem.“¹⁰³ Z citovaných ustanovení Listiny zejména vyplývá, že pro ukládání povinností prostřednictvím obecně závazných vyhlášek musí mít obec vždy dostatečný zákonný základ.¹⁰⁴ Naopak z citovaného ustanovení Ústavy lze logicky odvodit, že obecně závazné vyhlášky jsou projevem originální normotvorby obcí.¹⁰⁵

Základem sporu, k pravomoci obce ukládat prostřednictvím obecně závazných vyhlášek povinnosti bylo rozdílné pojmání vzájemného vztahu ustanovení čl. 104 odst. 3 Ústavy a ustanovení čl. 4 odst. 1 Listiny. V praxi bylo nutné rozhodnout, zda je citovaný čl. 104 odst. 3 Ústavy dostatečným základem pro ukládání povinností v obecně závazných vyhláškách, nebo zda je ve smyslu čl. 4 odst. 1 Listiny pro ukládání povinností v obecně závazných vyhláškách třeba mít vždy konkrétní zákonné ustanovení.

Judikatura Ústavního soudu zpočátku aplikovala právní názor, podle kterého lze fyzickým a právnickým osobám povinnosti ukládat v obecně závazných vyhláškách pouze v případě výslovného zákonného zmocnění.¹⁰⁶ Resp. Ústavní soud říkal, že pro ukládání povinností třetím osobám formou obecně závazných vyhlášek se uplatní ústavní omezení, které se primárně dovozuje z čl. 4 odst. 1 Listiny. Mají-li být právním předpisem obce (lhotejně zda nařízením či obecně závaznou vyhláškou) uloženy třetím osobám povinnosti, může se tak stát pouze na základě výslovného zákonného zmocnění.¹⁰⁷

---

¹⁰² Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění

¹⁰³ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, v platném znění

¹⁰⁴ VEDRAL, J.. *Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce-legislativní činnost obcí. Obsah právních předpisů obce. (5. část)*. ASPI, 1. 12. 2003. LIT 25160.

¹⁰⁵ MV ČR. *Stanovisko ODK č. 1/2007: podmínky platnosti a účinnosti obecně závazné vyhlášky obce*. MV ČR. 2007, 1. APSI, 5. 1. 2007. LIT 37431

¹⁰⁶ KADEČKA, S.. *Právní předpisy místní samosprávy v českých zákonech o obecním zřízení a jejich novelizacích*. Správní právo, 2003, 5. ASPI, 16. 4. 2004. LIT 20310.

¹⁰⁷ MV ČR. *Stanovisko ODK č. 5/2006: Důsledky zrušení zákonného zmocnění nebo změny zákonného zmocnění jeho převedením ze samostatné působnosti (nebo naopak) na platnost, aplikovatelnost a zákonnost právního předpisu*. MV ČR. 2006, 5. ASPI 1. 9. 2010. LIT 37427.

K tomuto stanovisku byla vydána konstantní a četná judikatura. Považuji zde za vhodné citovat zejména z nálezu Ústavního soudu, na který se Ústavní soud mnohokrát odvolal a vztahuje se právě k pravomoci obce ukládat prostřednictvím obecně závazných vyhlášek povinnosti. Nález Ústavního soudu ze dne 19. ledna 1994, sp. zn. Pl. ÚS 5/93, publikovaný pod č. 35/1994 Sb. uvádí, že „*Obec může vydávat obecně závazné vyhlášky, obsahem kterých jsou právní povinnosti, jen na základě a v mezích zákona. K vydání obecně závazné vyhlášky, jejímž obsahem jsou právní povinnosti, je obec proto oprávněna jenom v případě výslovného zákonného zmocnění.*“¹⁰⁸

Judikatura Ústavního soudu se v tomto duchu opakovala pod dobu více než deseti let.¹⁰⁹ A proto podle nálezů Ústavního soudu (např. sp. zn. Pl. ÚS 38/93, sp. zn. Pl. ÚS 20/01) zastával i odbor dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra do počátku roku 2008 stanovisko, že: „*Obec může vydávat obecně závazné vyhlášky, jejichž obsahem jsou právní povinnosti, pouze v případě výslovného zákonného zmocnění. V případě, že obec ke stanovení povinnosti žádný zákon nezmocňoval, zastupitelstvo obce nebylo oprávněno stanovit povinnost obecně závaznou vyhláškou.*“¹¹⁰

Došlo k zásadnímu posunu ve vývoji judikatury Ústavního soudu, jež opustil požadavek výslovného zákonného zmocnění ve speciálním zákoně k ukládání povinností formou obecně závazných vyhlášek, došlo v nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 45/06 publikovaném pod č. 20/2008 Sb.¹¹¹ Ústavní soud dospěl k závěru, že po patnácti letech existence Ústavy ČR obsahující ústavní garanci práva na územní samosprávu se již obsah tohoto práva ustálil, stal se součástí širšího právního povědomí a nedochází již k tak flagrantnímu překračování kompetencí obcí jako v 90. letech minulého století. Ústavní soud dále konstatoval že, „*Obce jsou čl. 104 odst. 3 přímo Ústavou zmocněny k normotvorbě v mezích své samostatné působnosti a v této oblasti již žádné konkrétní explicitní zákonné zmocnění k normativní regulaci určitého jevu nepotřebují.*“ Věcné vymezení oblastí, v nichž mohou obce bez zákonného zmocnění vydávat obecně závazné vyhlášky, obsahuje § 10 obecního zřízení.¹¹²

¹⁰⁸ Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 5/93, ze dne 19. 1. 2004

¹⁰⁹ VEDRAL, J.. *Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce-legislativní činnost obcí. Základní charakteristika právních předpisů obce. (1. část).* ASPI, 1. 12. 2003. LIT 25156.

¹¹⁰ MV ČR. Stanovisko ODK č. 23/2008: *Ukládání povinností formou obecně závazné vyhlášky.* MV ČR. 2008, 23. ASPI, 28. 7. 2008. LIT 37452.

¹¹¹ ŠMEJKALOVÁ, Š.. *Interní program dodržování právních norem v systému řízení obce.* Praha, 2009. 66 s. Diplomová práce. Universita Karlova.

¹¹² Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 45/06, ze dne 11. 12. 2007

Důsledkem výkladu nálezu Ústavního soudu je, že: „K vydávání obecně závazných vyhlášek v mezích své věcné působnosti, a to i když jsou jimi ukládány povinnosti, již obce žádné další zákonné zmocnění nepotřebují (s výhradou ukládání daní a poplatků), neboť podle Ústavního soudu pojmově není právního předpisu bez stanovení právních povinností.“ Z nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 45/06 lze dále dovodit následující závěr: „Obec je při vydávání obecně závazných vyhlášek limitována jen mezemi své působnosti vymezené zákonem a nemůže upravovat otázky, které jsou vyhrazeny pouze zákonné úpravě. Je-li obec oprávněna, na základě čl. 104 odst. 3 Ústavy, vydávat obecně závazné vyhlášky a tvořit tak právo v zákonem vymezených věcných oblastech, nepotřebuje k uložení konkrétních povinností, vedle ustanovení § 10 obecního zřízení, pro oblasti tam uvedené, ještě další výslovné zákonné zmocnění.“¹¹³

Nicméně v obecně závazné vyhlášce, jejímž obsahem jsou právní povinnosti, se musí vždy jednoznačně identifikovat předmět a cíl regulace. A to z důvodu, aby se upravovaná oblast nepřekrývala s již upravenou oblastí na úrovni zákona. Je tedy nutné, aby se cíl regulace místního právního předpisu lišil od zákonné právní úpravy. Je-li tato podmínka splněna, je v pravomoci obce vydat v této oblasti právní předpis, na základě něhož jsou ukládány povinnosti. Jak je dále uvedeno ve stanovisku odboru dozoru a kontroly veřejné správy: „K provedení odlišné úpravy místní záležitosti v obecně závazné vyhlášce nepostačuje pouhé zdůvodnění, že speciální zákon (a obecně závazná vyhláška) sledují regulaci vzájemně odlišného předmětu a cíle, ale je nutné, aby tato odlišnost byla dobře odvoditelná také z textu obou právních předpisů.“ V souhrnu lze říci, že zde platí jednoduché pravidlo a to: „Je-li cíl zákona a obecně závazné vyhlášky stejný, pak má vždy přednost zákon.“¹¹⁴

Jak již bylo řečeno, věcné vymezení oblastí, v nichž mohou obce bez zákonného zmocnění vydávat obecně závazné vyhlášky, obsahuje § 10 obecního zřízení (více kapitola 7). Přičemž v případě ustanovení § 10 písm. d) zákona o obcích mohou obce i přes existenci speciálního zákona, kde je zákonné zmocnění uvedeno, upravovat místní záležitosti v obecně závazné vyhlášce odlišně se zdůvodněním, že speciální zákon sleduje jinou oblast či jiný cíl. Ve stanovisku odboru dozoru a kontroly veřejné správy MV ČR se dále dočteme,

---

¹¹³ MV ČR. Stanovisko ODK č. 24/2008: *Ukládání povinností v obecně závazných vyhláškách obcí*. MV ČR. 2008, 24. ASPI 28. 7. 2008. LIT 37453.

¹¹⁴ MV ČR. Stanovisko ODK č. 23/2008: *Ukládání povinností formou obecně závazné vyhlášky*. MV ČR. 2008, 23. ASPI, 28. 7. 2008. LIT 37452.

že v případě, kdy existuje speciální zákonné zmocnění k vydání obecně závazné vyhlášky, je nutno vždy posuzovat obecně závazný právní předpis ad hoc.¹¹⁵

9. Náležitosti obecně závazných vyhlášek obcí

Místní právní předpisy tvoří sice malou část právního řádu, ovšem ovlivňují bezprostředně život občanů v místech. Jak dále uvádí Grospič: „*Je proto třeba věnovat náležitou pozornost celému procesu tvorby místních právních předpisů od legislativního podnětu přes vypracování návrhu místního právního předpisu až po jeho schválení a vyhlášení.*“ Z pohledu autora má na kvalitu místního právního předpisu vliv i dodržování základních legislativně technických pravidel (více podkapitola 9. 1).¹¹⁶

Při vydávání místních právních předpisů se územní celky řídí příslušnými zákonnými ustanoveními. Dle ustanovení § 35 odst. 3 obecního zřízení: „Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem a v ostatních záležitostech též jinými právními předpisy vydanými na základě zákona.“¹¹⁷ Koudelka doplňuje toto ustanovení následujícím způsobem: „*Při vydávání obecně závazných vyhlášek se obce závazně řídí pouze ústavou a zákony, nemusí přihlížet ani k podzákonným právním aktům.*“ Důležité je tedy, že při výkonu samostatné působnosti se obce řídí jen právním řádem, nejsou tedy vázány interními akty státu ani kraje. Interní akty např. usnesení, směrnice a metodické pokyny přijímané státem nebo krajem mají pro obce pouze doporučující charakter.¹¹⁸

Při vydávání obecně závazných vyhlášek je nutné zohledňovat veřejnoprávní a soukromoprávní postavení obce. Neboť obec je na základě zákona vykonavatelem veřejné moci, při jejímž výkonu může na základě a v mezích zákona ukládat fyzickým a právnickým osobám jednostranně povinnosti ve formě příkazů a zákazů. Děje se tak především prostřednictvím obecně závazných vyhlášek. Ovšem obec vystupuje též jako právnická osoba soukromého práva podle občanského zákoníku, například když uzavírá kupní, nájemní či jiné smlouvy, přijímá či poskytuje úvěry atd. Právě v takovýchto případech má obec ve vztahu k ostatním právnickým a fyzickým osobám stejné, respektive rovné postavení, a nemůže tedy nic jednostranně nařizovat. V praxi se obě roviny postavení obce v právních vztazích

¹¹⁵ MV ČR. Stanovisko ODK č. 23/2008: *Ukládání povinností formou obecně závazné vyhlášky*. MV ČR. 2008, 23. ASPI, 28. 7. 2008. LIT 37452.

¹¹⁶ GROSPÍČ, J., et al. *Místní právní předpisy a jejich tvorba*. VŠE v Praze: Oeconomica, 2005.

¹¹⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

¹¹⁸ KOUDELKA, Z.. *Průvodce územní samosprávou po 1. 1. 2003*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2003.

ne vždy důsledně oddělují. Důsledkem jsou právní spory především při vydávání obecně závazných vyhlášek.¹¹⁹

9. 1 Legislativně technická pravidla

Řešení otázky metodiky a legislativně technické přípravy místních právních předpisů může bezesporu přispět ke zvýšení jejich kvality a minimalizaci případů, kdy je právní předpis částečně či zcela zrušen Ústavním soudem.¹²⁰ Ústavní soud ve své judikatuře konstatoval, že: „*Při zkoumání ústavnosti a zákonnosti podzákonného právního předpisu nelze odhlédnout od toho, zda tento předpis splňuje základní požadavky obsahové, mezi které nepochybně patří soulad obsahu použitých pojmů či institutů s právními předpisy, a jde-li o právní pojmy nové, pak musí být dostatečně a jasně vyjádřen jejich obsah. Požadavkem je i terminologická přesnost, srozumitelnost a jasnost.*“¹²¹

Ministerstvo vnitra České republiky (dále jen „Ministerstvo“), Odbor dozoru a kontroly veřejné správy, vydalo metodickou pomůcku, tzv. Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a hlavního města Prahy, a přestože se nejedná o závazný dokument, je obcím doporučeno postupovat podle výše uvedené metodiky. Tato metodika mimo jiné usiluje o aktualizaci shora zmíněných vládních zásad. Legislativně technická pravidla pro vydávání místních právních předpisů jsou uvedena v III. části čl. 9 a 10 metodické příručky. Z obecných legislativně technických pravidel vyplývá zejména, že:

- *„Právní předpis musí mít normativní obsah, nemá být mnohomluvný a upravovat věci, které jsou samozřejmé.*
- *Jednotlivá ustanovení je třeba formulovat tak, aby si navzájem neodporovala a neumožňovala různý výklad. Není-li možné se vyhnout použití slova s více významy, musí být z předpisu jasné, v jakém významu je dané slovo použito.*
- *Předpis musí být pojmově přesný a jednotný, jasný a srozumitelný a musí používat stejné pojmy vždy ve stejném významu a pro stejný institut.*
- *Při tvorbě právního předpisu se používá sloves v oznamovacího způsobu přítomného času a podstatných jmen zpravidla v jednotném čísle. Zvláště pozorně*

¹¹⁹ VEDRAL, J.. *Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce-legislativní činnost obcí. Obsah právních předpisů obce. (5. část).* ASPI, 1. 12. 2003. LIT 25160.

¹²⁰ GROSPÍČ, J., et al. *Místní právní předpisy a jejich tvorba.* VŠE v Praze: Oeconomica, 2005.

¹²¹ Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 40/95, ze dne 17. 4. 1996

*je třeba formulovat výrazy při použití tvaru, který je totožný v prvním a čtvrtém pádě. Je nežádoucí používat složitá souvětí.*¹²²

Jen výjimečně se má v právním předpise užit cizího slova, jestliže je běžně užíváno v oboru upravované materie a nelze-li je nahradit českým termínem. Užívání zkratk slov je přípustné, jen pokud je jejich používání zavedeno zvláštním právním předpisem, například Sb. a aj. Od zkratk slov je třeba odlišovat tak zvané legislativní zkratky, kdy v právním předpise se víceslovný pojem, který je v něm vícekrát opakován, nahrazuje jedním slovem nebo kratším slovním spojením. Zdůrazněme, že v místním právním předpise nelze používat zkratky, které se běžně používají v tisku či odborné literatuře, například OÚ, KÚ apod.¹²³

9. 2 Obsahové náležitosti právního předpisu

Zákon o obcích klade na místní právní předpisy malé formální požadavky, resp. dle zákona je nutné jen označení vydavatele, podpisy a dále vlastní text, jež zákon předpokládá mlčky. Další náležitosti se použijí buď z hlediska požadavků právní vědy, například název, úvodní věta, nebo pro lepší orientaci osob v právních předpisech, například odkazy, poznámky, přílohy. Podle Koudelky k náležitostem obsahu místních právních předpisů patří zejména:

- 1) označení vydavatele;
- 2) název;
- 3) úvodní věta;
- 4) vlastní text;
- 5) odkazy a poznámky;
- 6) podpisy;
- 7) přílohy.¹²⁴

---

¹²² MV ČR. *Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a hlavního města Prahy*. Praha: MV ČR, odbor dozoru a kontroly veřejné správy. 2010.

¹²³ GROSPÍČ, J., et al. *Místní právní předpisy a jejich tvorba*. VŠE v Praze: Oeconomica, 2005.

¹²⁴ KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

Ad 1) Označení vydavatele

Vydavatelem právního předpisu obce je vždy obec, a nikoli konkrétní orgán. Toto platí pro samostatnou i přenesenou působnost. Stát přenáší státní správu na obec jako na územní veřejnoprávní korporaci, a nikoliv na její orgán, i když je k rozhodování jménem obce příslušný.¹²⁵ Přičemž označení vydavatele obecně závazné vyhlášky v samostatné působnosti obce je následující: *slovo Obec (Město) a název obce, jež předpis vydala.*¹²⁶

Ad 2) Název

V grafické posloupnosti následuje po označení vydavatele název právního předpisu. Jak již bylo mnohokrát řečeno, zákon o obcích rozlišuje celkem dva typy právních předpisů vydávaných obcemi, a to obecně závaznou vyhlášku a nařízení. Správnou variantou pro označení právního předpisu v samostatné působnosti obce je tedy: *celý trojslovný název.* Přesto v textu celá řada obcí používá pouze slovo vyhláška, a to i přes skutečnost, že pojem „*obecně závazná vyhláška*“ používá Ústava ČR, zákon o obcích i jiné právní předpisy.¹²⁷

Za obecným označením právního předpisu následuje pořadové číslo a rok vydání např. 2/2005. Přičemž číselná řada se uzavírá vždy na konci kalendářního roku.¹²⁸ Dle dikce o evidenci právních předpisů musí předpis dále obsahovat i datum přijetí příslušným orgánem obce (§ 12 odst. 4 OZ).¹²⁹ Uvádí se, že datum přijetí je spíše praktickou náležitostí. Dalším bodem ve struktuře označení právního předpisu je jeho vlastní název např. o místních poplatcích, který by měl být pokud možno stručný a výstižný.¹³⁰

Ad 3) Úvodní věta

Úvodní věta předchází vlastnímu textu. V úvodní větě se uvádí, který samosprávný orgán, kdy obecně závaznou vyhlášku vydal, a na základě jakého ustanovení zákona. Ovšem pokud zákonné zmocnění obsahuje některé další podmínky, které je nutno při vydání právního předpisu dodržet, je nutno tuto skutečnost v úvodní větě také vyjádřit.

Výsledná úvodní věta může být poté formulována např.: „*Zastupitelstvo obce Oleška se na svém zasedání dne 9. prosince 2003 usneslo vydat na základě § 14 odst. 2 zákona*

¹²⁵ KOUDELKA, Z.. *Obecně závazné vyhlášky*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2000.

¹²⁶ KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

¹²⁷ KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

¹²⁸ MV ČR. *Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a hlavního města Prahy*. Praha: MV ČR, odbor dozoru a kontroly veřejné správy. 2010.

¹²⁹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

¹³⁰ DROZD, J.. *Právní předpisy samosprávy*. Brno, 2006. 60 s. Diplomová práce. Masarykova universita.

č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, v platném znění, a v souladu s § 10 písm. d) a 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění, tuto obecně závaznou vyhlášku:¹³¹

Uvedme, že podle Koudelky je zbytečné do úvodní věty uvádět na kterém zasedání zastupitelstva byl právní předpis přijat, neboť číslo zasedání má pro osoby nezúčastněné přímo na činnosti zastupitelstva velmi malou vypovídací schopnost. Dále dle autora je lépe uvádět datum přijetí v rámci názvu právního předpisu.¹³²

Ad 4) Vlastní text a jeho struktura

Vlastní text místního právního předpisu, v našem případě obecně závazné vyhlášky, může a nemusí obsahovat prohlášení, tzv. preambuli, nicméně vždy je nutné, aby obsahoval právně závaznou část.

Preambule uvádí většinou základní východiska, často ne právního, ale filozofického či ideologického charakteru. Dle názoru autora lze říci, že v převážné většině případů nebývá preambule součástí obecně závazných vyhlášek. Prohlášení se vyskytuje zejména u základních právních předpisů, kterými jsou např. Ústava ČR, Listina.¹³³ U právních předpisů obecní samosprávy se s preambulemi můžeme pravidelně setkat u statutů statutárních měst, například Obecně závazná vyhláška města Ostravy č. 11/2000, Statut města Ostravy.¹³⁴

Právně závazná část předpisu obsahuje vlastní právní normy, jež stanovují práva a povinnosti určeným subjektům v určených situacích. Jedná se tedy o nejdůležitější části.¹³⁵ Základním právním ustanovením právních předpisů obcí je článek (čl.) nebo paragraf (§), častěji se však setkáváme s členěním na články.¹³⁶ Toto členění je preferováno též v citované metodické pomůcce ministerstva, kde se uvádí, že předpis obce se zásadně člení na články, které se označují arabskými číslicemi bez tečky. Přičemž nadpisy jednotlivých článků se uvádějí pod jejich pořadovým číslem. Jednotlivé články se pak dělí do odstavců (odst.). Text rozsáhlejšího předpisu, respektive obsahově související úseky, mohou být spojovány v oddíly, hlavy, části a díly. Při vlastním členění je třeba dbát na vnitřní souvislost a sled věcí

¹³¹ MV ČR. *Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a hlavního města Prahy*. Praha: MV ČR, odbor dozoru a kontroly veřejné správy. 2010.

¹³² KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

¹³³ KOUDELKA, Z.. *Obecně závazné vyhlášky*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2000.

¹³⁴ Vyhláška č. 2/2011, kterou se mění a doplňuje OZV města Ostravy č. 11/2000, Statut města Ostravy, ve znění pozdějších změn a doplňků

¹³⁵ DROZD, J.. *Právní předpisy samosprávy*. Brno, 2006. 60 s. Diplomová práce. Masarykova universita.

¹³⁶ KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

podstatných a věcí méně důležitých.¹³⁷ V případě existence přílohy právního předpisu je třeba na její existenci poukázat již v textu, například: „*Sazba poplatku za poplatníka uvedeného v čl. 2 a kalendářní rok a skutečné náklady města předchozího roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu na osobu jsou stanoveny v příloze č. 1.*“¹³⁸

Již bylo uvedeno, že vlastní text předpisu má být terminologicky přesný a srozumitelný. Nedostatky v jazykové kultuře právního předpisu výrazně ztěžují jeho srozumitelnost a mimo jiné i snižují autoritu orgánu vydávajícího daný předpis v očích adresátů. Je proto vhodné vyvarovat se nejasnosti a neurčitosti výrazů a též nepřesnosti při používání pojmů.¹³⁹ Na konci textu obecně závazné vyhlášky je vhodné uvádět zrušovací ustanovení. V posledním článku je pak obvyklé uvádět účinnost předpisu, jež je velmi důležitou částí, ač ne povinnou (více podkapitola 10. 6).¹⁴⁰

Ad 5) Odkazy a poznámky

Jelikož materie upravená právním předpisem územní samosprávy bývá velmi často též obsažena v jiných právních předpisech, a pokud je vhodné na tuto vazbu poukázat, použije se v textu místního právního předpisu tzv. odkaz. V případě, že se určitý pojem definuje tak, jak je tomu v jiném právním předpise, použije se tzv. poznámka pod čarou. Poznámka, někdy též vysvětlivka, bývá vyjádřena formulí: „*podle zvláštních předpisů*“ a je doplněna číslem. Současně bývá číslo dané poznámky s již konkrétním zvláštním předpisem uvedeno také v zápatí strany pod čarou.¹⁴¹ Účelný odkaz či poznámka pod čarou napomáhají při orientaci v právu, a to nejen laikům ale též právníkům. Jejich aplikace v právních předpisech tedy vede k posílení právního vědomí i právní jistoty jedince.¹⁴²

Ad 6) Podpisy

Originály obecně závazných vyhlášek musejí být podepsány příslušnými osobami. Přičemž obecní zřízení ve svém ustanovení § 104 odst. stanovuje, že právní předpisy obce podepisuje starosta spolu s místostarostou.¹⁴³ Zvýše uvedeného vyplývá, že zákon vyžaduje,

¹³⁷ MV ČR. *Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a hlavního města Prahy*. Praha: MV ČR, odbor dozoru a kontroly veřejné správy. 2010.

¹³⁸ Vyhláška obce Šumperk č. 2/2011, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (OZV o poplatku za odpad)

¹³⁹ MATULA, M.. *Rizika spojená s tvorbou a aplikací obecně závazných vyhlášek územních orgánů samosprávy a možnosti jejich předcházení*. In K normotvorné pravomoci obcí: Sborník příspěvků z konference. Brno: Masarykova universita v Brně, 2008.

¹⁴⁰ KOUDELKA, Z.. *Obecně závazné vyhlášky*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2000.

¹⁴¹ GROSPÍČ, J., et al. *Místní právní předpisy a jejich tvorba*. VŠE v Praze: Oeconomica, 2005.

¹⁴² KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

¹⁴³ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

aby právní předpisy obce byly signaturovány dvěma podpisy. Přestože to zákon o obcích výslovně neukládá, je vhodné uvádět i funkce příslušných osob a v hierarchii podpisů respektovat významnost funkcí. Platí, že čestné místo je v případě podpisů umístěných pod sebou první a v případě podpisů umístěných vedle sebe na pravé straně.¹⁴⁴

Ad 7) Přílohy

Místní právní předpisy někdy obsahují též přílohy, které jsou fakultativní neboli nepovinnou součástí právního předpisu. Ovšem v případě, že právní předpis přílohy má, jedná se o nedílnou a právně závaznou součást předpisu. Přílohy se umísťují až na samotný závěr právního předpisu, tedy až za podpisy, a obsahují některé konkrétní údaje, například seznam míst prohlášených za veřejná prostranství. Příloha musí být schválena přijímacím orgánem zároveň s právním předpisem a spolu s ním vyhlášena. Proto jakékoliv změny lze provádět jen formou novelizujícího právního předpisu. Výjimku tvoří pouze opravy písařských a gramatických chyb v příloze.¹⁴⁵

10. Postup přijímání obecně závazných vyhlášek obcí

Obecně lze říci, že schválení obecně závazných vyhlášek obcí příslušným orgánem obce předchází jeho příprava, případně i projednání v připomínkovém řízení. Přičemž rozhodnutí připravit a schválit daný předpis by mělo vždy vycházet z řádně zhodnoceného skutkového a právního stavu. Důležité je také provedení rozboru platné právní úpravy. Rozbor by se měl týkat nejen existujících právních předpisů samotné obce, ale především zákonů upravujících danou materii. Neboť jak upozorňuje Vedral: „*Obce se v mnoha případech především prostřednictvím vyhlášek snaží regulovat záležitosti, které již zákonem upraveny jsou a kde tedy není pro vydání vyhlášky žádný prostor, což má v případě, kdy obec vyhlášku přesto vydá, dříve či později za následek její zrušení Ústavním soudem.*“ Lze tedy říci, že k vlastnímu přijetí obecně závazné vyhlášky by měla obec přistoupit jen tehdy, jeli to opravdu nutné a danou věc nelze řešit podle již existující právní úpravy.¹⁴⁶ Přijetí obecně závazných vyhlášek obcí se závazně řídí Ústavou ČR a zákonem o obcích v platném znění. V procesu se rovněž zohledňují legislativní zásady a zvyklosti. Vlastní postup přijímání obecně závazných vyhlášek je popsán v následujících kapitolách.

¹⁴⁴ KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

¹⁴⁵ KOUDELKA, Z.. *Obecně závazné vyhlášky*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2000.

¹⁴⁶ VEDRAL, J.. *Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce -legislativní činnost obcí. Příprava, projednávání a schvalování právních předpis. (2. část)*. ASPI, 1. 12. 2003. LIT 25157.

10. 1 Doba přijetí obecně závazných vyhlášek

Vlastní doba přijetí obecně závazné vyhlášky se odvíjí od možnosti, respektive nutnosti jejich vydání orgánem územní samosprávy. Je na rozhodnutí obce, zda a kdy vůbec přistoupí k vydání právního předpisu. V praxi se objevují také situace, kdy obec, chce-li realizovat jistý krok, musí nejprve vydat obecně závaznou vyhlášku. Např. pokud obec hodlá zavést místní poplatky (ze psů, ze vstupného aj.), musí tak podle § 14 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích¹⁴⁷, učinit obecně závaznou vyhláškou, nebo pokud chce obec zřídit obecní policii, musí tak podle § 1 odst. 1 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii¹⁴⁸, učinit obecně závaznou vyhláškou. Obce nemohou být za nevydání právního předpisu nijak postihovány.

10. 2 Přijímací orgán obecně závazných vyhlášek

Subjektem, jenž je oprávněn vydat obecně závaznou vyhlášku obce, je zastupitelstvo obce (více podkapitola 4. 1). Jak již bylo uvedeno výše, ústavním základem pro normotvorbu územních samosprávných celků v samostatné působnosti je čl. 104 odst. 3. Podle tohoto ustanovení mohou zastupitelstva v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky.¹⁴⁹ Zákon o obcích, v souladu s Ústavou ČR, v ustanovení § 84 odst. 2 písm. h) stanoví, že zastupitelstvu obce je vyhrazeno vydávat obecně závazné vyhlášky obce.¹⁵⁰ Souhlasím s názorem autora Kadečky, že je velmi dobré, že pravomoc k vydávání místních právních normotvorných aktů je svěřena orgánu konstituovanému přímo občany.¹⁵¹

10. 3 Navrhování obecně závazných vyhlášek

Ustanovení § 94 odst. 1 zákona o obcích výslovně uvádí, že právo předkládat návrhy na zasedání zastupitelstva obce mají jeho členové, rada obce a výbory zastupitelstva. Přijetí obecně závazné vyhlášky může dle názoru autora navrhnout zastupitelstvu také tajemník obecního úřadu, který se podle § 110 odst. 5 obecního zřízení zúčastňuje zasedání zastupitelstva obce s hlasem poradním. Podle Koudelky je obsahem práva hlasu poradního nejen se vyjadřovat k předloženým návrhům, ale též návrhy předkládat. Na základě jednacího řádu může navrhnout přijetí obecně závazné vyhlášky i jiný orgán, např.

¹⁴⁷ Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, v platném znění

¹⁴⁸ Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, v platném znění

¹⁴⁹ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění

¹⁵⁰ KADEČKA, S.. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C. H. Beck, 2003.

¹⁵¹ KADEČKA, S.. *Obecně závazné vyhlášky obcí*. Právní rádce, 2001, 2. ASPI 8. 4. 2001. LIT 20211.

komise, neboť tím, že zákon o obcích předpokládá existenci jednacích řádů (§ 96 OZ), dává obcím možnost stanovit další procesní podmínky jednání orgánů obcí.¹⁵²

Obecně závaznou vyhlášku může dále navrhnout občan nebo i skupina občanů. Oporu pro podání návrhu nalezne občan, resp. fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let a vlastní na území obce nemovitost, v příslušných ustanoveních zákona o obcích. Jedná se zejména o ustanovení § 16 odst. 1 písm. f), které zakládá právo požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce; je-li žádost podepsána nejméně 0,5 % občanů obce. Dalším ustanovením je § 16 odst. 1 písm. g), na jehož základě je možné podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty.¹⁵³

V návaznosti na shora uvedené je nutné konstatovat, že navrhovatel právního předpisu nemusí být současně zpracovatelem návrhu, neboť motivační fázi zrodu bývá zpravidla určitá politická vůle. Naopak vlastní práce na tvorbě právního předpisu má ryze právní charakter, proto bývá v praxi obvyklé, že návrhy místních právních předpisů zpracovává určitý specializovaný útvar obce, např. právní oddělení obce, obecní policie.¹⁵⁴ V malých obcích, kde není odborné právnícké zázemí, lze požádat o vyjádření Ministerstvo vnitra. Jedná se o orgány, jejichž stanovisko by mělo mít z hlediska obsahových a formálních náležitostí připravovaného právního předpisu obce rozhodující význam. Předběžné konzultace nejsou podle zákona o obcích povinné. Nicméně jejich prostřednictvím se může předejít situaci, kdy by byl přijat právní předpis, který by byl v rozporu se zákonem, což by znamenalo dříve či později pozastavení jeho účinnosti právě Ministerstvem vnitra a následně zrušení Ústavním soudem.¹⁵⁵ V praxi se můžeme také setkat s variantou, kdy dochází k adaptaci právních předpisů jiných samosprávných celků, resp. obec si vezme za vzor obecně závaznou vyhlášku jiné obce.¹⁵⁶ S navrhováním obecně závazných vyhlášek úzce souvisí:

- 1) důvodová zpráva;
- 2) připomínkové řízení;
- 3) projednání návrhu.

---

¹⁵² KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

¹⁵³ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

¹⁵⁴ KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

¹⁵⁵ VEDRAL, J.. *Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce -legislativní činnost obcí. Příprava, projednávání a schvalování právních předpisů (2. část)*. ASPI, 1. 12. 2003. LIT25157.

¹⁵⁶ KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

Ad1) Důvodová zpráva

Součástí návrhu právního předpisu je důvodová zpráva, jež se připojuje zvláště v případě důležitějších obecně závazných vyhlášek obcí. V návrhu právního předpisu se mohou dle potřeby uvádět i variantní řešení jednotlivých otázek dané materie. Důvodová zpráva obsahuje podle čl. 1 odst. 2 metodické pomůcky ministerstva zejména:

- výstižné a konkrétní zhodnocení platného stavu po stránce právní a ekonomické spolu s uvedením důvodů nové právní úpravy;
- potřebné vysvětlení navrhované právní úpravy, cílů, které sleduje a způsobu jejich provádění;
- výhody a nevýhody případně navrhovaných variantních řešení a zdůvodnění, která varianta se považuje za optimální;
- finanční a hospodářský dopad navrhované právní úpravy ve vztahu k rozpočtu obce a způsob úhrady potřebných nákladů;
- dopad na počet pracovních sil a na občany.¹⁵⁷

Ad 2) Připomínkové řízení k návrhu obecně závazných vyhlášek obcí

Vlastní průběh připomínkového řízení je detailně popsán v čl. 3 metodické pomůcky Ministerstva. Připomínkové řízení zajišťuje zpracovatel, a je-li zpracovatelem jednotlivce, zajišťuje připomínkové řízení v nezbytném rozsahu podle místních podmínek vedoucí věcně příslušného odboru, tajemník obecního úřadu, starosta obce.

Návrh obecně závazné vyhlášky větší obce se zasílá k věcnému posouzení a k zaujetí stanoviska útvarům úřadu, jejichž působnosti se věcně dotýká, a dále orgánům, určeným zvláštními předpisy. Týká-li se návrh jiných právnických osob, lze návrh zaslat k posouzení a zaujetí stanoviska rovněž některým z nich. K zaujetí stanoviska se určí zpravidla lhůta patnácti dnů. Tuto lhůtu lze prodloužit nebo zkrátit s přihlédnutím ke složitosti a rozsahu navrhované úpravy. Konec lhůty se stanoví konkrétním datem. Dožádaný orgán posuzuje návrh nejen z věcného hlediska ve vztahu k vlastní působnosti, ale i z hlediska obecného souladu s právními předpisy a z hlediska požadavků kladených na tvorbu právních předpisů.

---

¹⁵⁷ MV ČR. *Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a hlavního města Prahy*. Praha: MV ČR, odbor dozoru a kontroly veřejné správy. 2010.

Zaujímají-li dožádané orgány k návrhu obecně závazné vyhlášky větší obce odchylná stanoviska, je třeba tato stanoviska s nimi projednat. Průběh a výsledky připomínkového řízení uvádí zpracovatel návrhu v předkládací zprávě.¹⁵⁸

Ad 3) Projednání návrhu obecně závazné vyhlášky

Jistá pravidla, která mají specifický význam pro projednávání obecně závazných vyhlášek, najdeme např. v jednacích řádech zastupitelstev statutárních měst. Z jednacích řádů můžeme kupříkladu vyčíst lhůtu před vlastním konáním zasedání, ve které musí členové zastupitelstev obdržet návrh předpisu. Pro projednání a schválení obecně závazných vyhlášek obcí je důležité, aby jejich případné změny při jejich projednávání byly přesně písemně vyjádřeny tak aby bylo zcela jasné výsledné znění. Povinnost předkládat pozměňovací návrhy písemně je zpravidla vymezena také jednacím řádem zastupitelstva.¹⁵⁹

10. 4 Schválení obecně závazných vyhlášek

Pro schválení obecně závazné vyhlášky obce neplatí žádná zvláštní procedurální pravidla. Přijetí obecně závazné vyhlášky se proto děje formou usnesení podle obecných pravidel zákona o obcích. Kdy podle ustanovení § 87 obecního zřízení je k platnému usnesení zastupitelstva obce třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce.¹⁶⁰ Usnesení zastupitelstva lze označit za rozhodovací akt nejvyššího orgánu obce, který vzniká v rámci veřejného zasedání zastupitelstva v případě, že po předložení návrhu bude pro jeho přijetí hlasováno v zákonem stanoveném poměru. Zdůrazněme, že zastupitelstvo rozhoduje vždy usnesením, a to nadpoloviční většinou všech členů zastupitelstva obce, nikoli nadpoloviční většinou přítomných členů zastupitelstva obce.¹⁶¹

Ustanovení § 92 odst. 3 zákona o obcích stanoví, že zastupitelstvo obce je schopno se usnášet za přítomnosti nadpoloviční většiny všech jeho členů. Jestliže při zahájení jednání zastupitelstva obce nebo v jeho průběhu není přítomna nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva obce, ukončí předsedající zasedání zastupitelstva obce. Náhradní zasedání se koná do 15 dní.¹⁶² Nabízí se otázka, z čeho se počítá nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva. Důvodová zpráva zákona o obcích uvádí k § 89 následující tezi: „*Pro určení*

¹⁵⁸ MV ČR. *Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a hlavního města Prahy*. Praha: MV ČR, odbor dozoru a kontroly veřejné správy. 2010.

¹⁵⁹ GROSPÍČ, J., et al. *Místní právní předpisy a jejich tvorba*. VŠE v Praze: Oeconomica, 2005.

¹⁶⁰ VEDRAL, J.. *Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce -legislativní činnost obcí. Příprava, projednávání a schvalování právních předpisů (2. část)*. ASPI, 1. 12. 2003. LIT25157.

¹⁶¹ MV ČR. *Stanovisko ODK č. 51/2009: K procesu přijímání usnesení zastupitelstvem obce*. MV ČR. 2009. ASPI, 18. 11. 2009. LIT 37595.

¹⁶² KADEČKA, S.. *Obecně závazné vyhlášky obcí*. Právní rádce, 2001, 2. ASPI 8. 4. 2001. LIT 20211.

nadpoloviční většiny je rozhodující počet členů zastupitelstva, kteří vykonávají svoji funkci. Do tohoto počtu se nezapočítávají ti, kteří pozbyli mandátu.“¹⁶³

Den, kdy byla obecně závazná vyhláška schválena zastupitelstvem, by měl být uveden v záhlaví právního předpisu, aby si případně mohl každý zpětně snadno vyhledat a nahlédnout do příslušného zápisu ze zasedání zastupitelstva. Nicméně vyhotovení písemné formy usnesení z příslušného zasedání zastupitelstva není pro schválení rozhodující. Závěrem je nutné zdůraznit, že schválení vyhlášky zastupitelstvem je dokončeno již okamžikem hlasování, nikoliv až podepsáním příslušnými funkcionáři.¹⁶⁴

Již bylo uvedeno, že schválené obecně závazné vyhlášky obce podepisuje starosta obce spolu s místostarostou, děje se tak na základě § 104 odst. 2 zákona o obcích. Přičemž starosta ani místostarosta nemají právo veta, kterým by mohli přijetí oddálit nebo zablokovat. Takže v případě, že by některý z nich odmítl schválenou obecně závaznou vyhlášku podepsat, nebude mít jejich rozhodnutí vliv žádný.¹⁶⁵ Uvedme, že otázkou absence podpisu starosty nebo místostarosty se zabýval i Ústavní soud, který ve svém rozhodnutí došel k závěru, že: „Právní důsledky chybějících či irrelevantních podpisů na obecně závazných vyhláškách zákon o obecním zřízení výslovně neupravuje. Zároveň stanoví v § 16 odst. 3 jedinou podmínku jejich platnosti, a to vyhlášení na úřední desce. Z uvedeného se tedy podává, že nedostatky v podpisech obecně závazné vyhlášky, byla-li tato jinak v souladu se zákonem přijata a publikována, platnost takovéto vyhlášky nijak neovlivňují.“¹⁶⁶

Koudelka zastává názor, že podpisy na právním předpisu mají jen omezený význam. Potvrzují podle něj pouze formální správnost textu. Neboť pokud by tomu tak nebylo, odmítnutí podpisu starosty či místostarosty by znamenalo fakticky nepřijatelnou možnost absolutního práva veta vůči právním předpisům přijatých zastupitelstvem.¹⁶⁷

Schválením obecně závazné vyhlášky se stává schválený text neměnným. Zásahy do textu po schválení jsou přípustné pouze za účelem opravy písařských a gramatických chyb. Obsahové chyby lze tedy odstranit pouze novelou obecně závazné vyhlášky (více podkapitola 10. 9).¹⁶⁸

¹⁶³ Vláda ČR. *Důvodová zpráva k návrhu zákona o obcích*. PSP. 1999, 422/0. ASPI, 15. 11. 1999. LIT 23234.

¹⁶⁴ KOUDELKA, Z.. *Přijímání obecně závazných vyhlášek a nařízení*. Správní právo, 1999, 1. ASPI, 15. 9. 2001. LIT 20247.

¹⁶⁵ VEDRAL, J.. *Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce -legislativní činnost obcí. Příprava, projednávání a schvalování právních předpis. (2. část)*. ASPI, 1. 12. 2003. LIT 25157.

¹⁶⁶ Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 1/96, ze dne 3. 12. 1996

¹⁶⁷ KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

¹⁶⁸ KOUDELKA, Z.. *Přijímání obecně závazných vyhlášek a nařízení*. Správní právo, 1999, 1. ASPI, 15. 9. 2001. LIT 20247.

Právní teorie v minulosti připouštěla možnost schválení obecně závazné vyhlášky obce v místním referendu. Podle § 9 dříve platného zákona č. 298/1992 Sb., o místním referendu, v platném znění, platilo, že: „*Referendem rozhodují oprávnění občané formou souhlasu či nesouhlasu o konkrétně položených otázkách, které patří do samostatné působnosti obce nebo městské části.*“¹⁶⁹ Vydávání obecně závazných vyhlášek ve věcech patřících do samostatné působnosti bylo dle příslušného ustanovení starého zákona o obcích věcí, která patřila do samostatné působnosti obce. Ustanovení § 10 tohoto zákona vymezovalo taxativně otázky, o kterých nelze místní referendum konat a schvalování obecně závazných vyhlášek obcí mezi nimi nebylo uvedeno.¹⁷⁰ Nicméně v roce 2004 nabyt účinnosti nový zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu, který možnost schválení obecně závazné vyhlášky v místním referendu výslovně vyloučil. Stalo se tak ustanovením § 7 písm. g), které říká, že: „*Místní referendum nelze konat o schválení, změně nebo zrušení obecně závazné vyhlášky obce.*“¹⁷¹

10. 5 Platnost obecně závazných vyhlášek

Právní předpis je platný, pokud byl vyhlášen, a to způsobem stanoveným zákonem. Tudíž vyhlášením obecně závazná vyhláška nabývá platnosti a stává se součástí právního řádu.¹⁷² Lze říci, že okamžikem vyhlášení je dokončen proces vzniku obecně závazné vyhlášky. Publikaci právních předpisů je třeba považovat vždy za jednu z podmínek jejich platnosti. Publikací se stává právní předpis všeobecně dostupný, a to v úředně ověřeném znění.¹⁷³

Publikaci právních předpisů obce upravuje ustanovení § 12 odst. 1 zákon o obcích. Podle tohoto ustanovení platí, že: „*Vyhlášení obecně závazné vyhlášky obce se provede tak, že se právní předpis obce vyvěsí na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů. Dnem vyhlášení právního předpisu obce je první den jeho vyvěšení na úřední desce. Kromě toho může obec uveřejnit právní předpis obce způsobem v místě obvyklým.*“¹⁷⁴

Úřední deska musí být na veřejně přístupném místě, zpravidla se umísťuje na budově, v níž má sídlo obecní úřad. Deska má být přehledná a listiny na ní mají být chráněny proti běžnému poškození. Není dostačující, pokud je úřední deska v budově obecního úřadu

¹⁶⁹ VEDRAL, J.. *Územní samospráva a obecně závazné vyhlášky*. Praha: Universita Karlova, 1999.

¹⁷⁰ KADEČKA, S.. *Přijímání obecně závazných vyhlášek v místním referendu*. Veřejná správa, 2001, 7. ASPI, 8. 4. 2001. LIT 20212.

¹⁷¹ Zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých předpisů

¹⁷² KOUDELKA, Z., et al. *Zákon o obcích (obecní zřízení), komentář*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2005.

¹⁷³ HENDRYCH, D., et al. *Správní právo: Obecná část*. Praha: C. H. Beck, 2005.

¹⁷⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

přístupná pouze v úředních hodinách. Nicméně, jak poznamenává Koudelka, ani Ústavní soud materiálně nezkoumá rozsah přístupnosti úřední desky pro fyzické osoby.¹⁷⁵ Přístupnost úřední desky byla již v minulosti kritizována. A to i přes skutečnost, že navrhovaná úprava respektovala zásadu dostupnosti všech rozhodujících aktů obce po určenou dobu široké veřejnosti.¹⁷⁶

Obec též může právní předpis zveřejnit způsobem v místě obvyklým, což však již nemá vliv na právní účinky vyhlášení. Zákon o obcích neříká, co je způsob v místě obvyklí.¹⁷⁷ V důvodové zprávě je ustanovení § 12 obecního zřízení doplněno následujícím komentářem: „*Předpokládá se, že obec v zájmu informování veřejnosti bude uveřejňovat své předpisy ještě dalšími způsoby, např. v místním tisku, místním rozhlasu, vývěskami apod.*“¹⁷⁸

Obecní úřad má zajistit vyvěšení právního předpisu na úřední desku bez zbytečného odkladu po jeho schválení. Patnáctidenní lhůta je minimální doba, po kterou musí být obecně závazná vyhláška na úřední desce vyvěšena. Obecně závazná vyhláška je platná okamžikem vyvěšení, nikoliv až po uplynutí patnáctého dne po vyvěšení.¹⁷⁹ Za účelem nepochybného prokázání řádného vyhlášení a nabytí účinnosti obecně závazné vyhlášky Ministerstvo doporučuje např. vedení evidenční knihy přijatých právních předpisů, obsahující mj. rovněž časové údaje vyvěšení a sejmutí vyhlášky z úřední desky obecního úřadu. Dále je ministerstvem doporučeno vyznačit tyto údaje na originálu obecně závazné vyhlášky.¹⁸⁰ Lze dodat, že takový způsob je dostačující pro prokázání zveřejnění u Ústavního soudu.

Právní předpisy obecně jsou většinou vydány s platností na dobu neurčitou. Tato skutečnost nebývá v textu právního předpisu nikterak zdůrazněna. Obecně závazná vyhláška obce tedy pozbude platnosti jen svým zrušením (více kapitola 11). Nicméně praxe připouští možnost uvést do textu předpisu i ustanovení o okamžiku skončení platnosti, např. datem, či počtem dní od nabytí platnosti či účinnosti. Pro osoby dotčené právním předpisem má stejné důsledky i zrušení účinnosti předpisu bez zrušení jeho platnosti.

---

¹⁷⁵ KOUDELKA, Z.. *Komentář k § 12 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích*. LINDE, 2002. ASPI, 31. 12. 2002. LIT 20346.

¹⁷⁶ KADEČKA, S.. *Obecně závazné vyhlášky obcí*. Právní rádce, 2001, 2. ASPI 8. 4. 2001. LIT 20211.

¹⁷⁷ KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

¹⁷⁸ Vláda ČR. *Důvodová zpráva k návrhu zákona o obcích*. PSP. 1999, 422/0. ASPI, 15. 11. 1999. LIT 23234.

¹⁷⁹ KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

¹⁸⁰ MV ČR. *Stanovisko ODK č. 1/2007: podmínky platnosti a účinnosti obecně závazné vyhlášky obce*. MV ČR. 2007, 1. APSI, 5. 1. 2007. LIT 37431

Avšak jak zdůrazňuje Koudelka, pro trvalou neaplikaci právního předpisu je vhodnější používat zrušení, resp. pozbytí platnosti a zrušení účinnosti, jen jako přechodný stav.¹⁸¹

10. 6 Účinnost obecně závazných vyhlášek

Úvodem této podkapitoly bych rád nejprve zdůraznil, že účinnost právního předpisu je třeba vždy odlišovat od platnosti právního předpisu. Avšak platnost právního předpisu je základním předpokladem účinnosti. Jinak řečeno, z časového hlediska nemůže právní předpis nikdy nabýt účinnosti dříve, než se stane platným. Mezi okamžikem platnosti a účinnosti běží tzv. legisvakantní lhůta. To znamená, že právní předpis je platný, ale dosud se ještě neaplikuje, tj. není účinný.¹⁸² Lhůta mezi platností a účinností právního předpisu slouží k tomu, aby se ti, na které se právní předpis vztahuje, měli možnost s jeho ustanoveními seznámit, a připravit se tak na dobu, kdy jimi budou vázáni.¹⁸³

Účinností rozumíme stav, kdy od určitého dne z právního předpisu územní samosprávy v obvodu její územní působnosti vyplývají pro příslušné osoby oprávnění a povinnosti. Přičemž ustanovení o účinnosti nemusí být v obecně závazné vyhlášce obce přímo uvedeno. Pokud se tak stane, řídí se účinnost vyhlášky příslušným ustanovením zákona o obcích. V případě, že je nabytí účinnosti vymezeno v textu vyhlášky, nalezneme ustanovení o účinnosti v závěrečném článku či paragrafu,¹⁸⁴ např. „*Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. 5. 2011.*“¹⁸⁵ nebo „*Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vyhlášení.*“¹⁸⁶

Ve vazbě na shora uvedené uvedme, že nabytí účinnosti obecně závazné vyhlášky upravuje § 12 odst. 2 obecního zřízení formulí: „*Pokud není stanovena účinnost pozdější, nabývají právní předpisy obce účinnosti patnáctým dnem po dni vyhlášení. Vyžaduje-li to naléhavý obecný zájem, lze výjimečně stanovit dřívější počátek účinnosti, nejdříve však dnem vyhlášení.*“¹⁸⁷

Pokud to obecně závazná vyhláška výslovně stanoví, může nabýt účinnosti i později či dříve než patnáctým dnem po dni vyhlášení. Pozdější nabytí účinnosti není zákonem

¹⁸¹ KOUDELKA, Z.. *Přijímání obecně závazných vyhlášek a nařízení*. Správní právo, 1999, 1. ASPI, 15. 9. 2001. LIT 20247.

¹⁸² GERLOCH, A.. *Teorie práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Čenek, 2004.

¹⁸³ VEDRAL, J.. *Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce-legislativní činnost obcí. Platnost, účinnost a evidence právních předpisů obce. (3. část)*. ASPI, 1. 12. 2003. LIT 25158.

¹⁸⁴ KOUDELKA, Z.. *Přijímání obecně závazných vyhlášek a nařízení*. Správní právo, 1999, 1. ASPI, 15. 9. 2001. LIT 20247.

¹⁸⁵ Vyhláška obce Šumperk č. 2/2011, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (OZV o poplatku za odpad)

¹⁸⁶ Obecně závazná vyhláška č. 2/2011, kterou se mění a doplňuje obecně závazná vyhláška obce Nová Hradečná č. 3/2010, o místním poplatku ze vstupného

¹⁸⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

nikterak omezeno. Naopak zkracování patnácti denní lhůty je ze zákona možné jen ve výjimečných případech, kdy to vyžaduje obecný zájem. Nicméně obecní zřízení nedefinuje ani taxativním výčtem, co je oním výjimečným případem. Výsledné rozhodnutí tedy bude záležet na zvážení zastupitelstva obce, jež právní předpis přijímá.¹⁸⁸

10. 7 Informování správních orgánů

Na základě ustanovení § 12 odst. 6 obecního zřízení je obec povinna prostřednictvím obecního úřadu neprodleně po vyhlášení na úřední desce zaslat svou obecně závaznou vyhlášku Ministerstvu vnitra.¹⁸⁹ Ze zákona je lhůta pro zaslání stanovena jako neprodleně, tuto lhůtu lze definovat z právní praxe do tří dnů.¹⁹⁰ Přičemž v nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 17/02 publikovaném pod č. 583/2004 se dočteme, že: „*Na platnost a účinnost vyhlášky z 12. 3. 2001 nemohlo mít vliv nesplnění předkládací povinnosti vůči příslušnému okresnímu úřadu podle § 12 odst. 3 zákona o obcích, ve znění platném v době jejího přijetí.*“¹⁹¹ Nesplnění povinnosti zaslat právní předpis orgánu dozoru, anebo splnění opožděné tedy nemá žádný důsledek vůči platnosti a účinnosti právního předpisu.¹⁹²

10. 8 Evidence obecně závazných vyhlášek

Obec je ze zákona povinna vést evidenci všech právních předpisů, které vydala. Ustanovení § 12 odst. 4 obecního zřízení upravuje zároveň základní náležitosti evidence následujícím způsobem. Evidence předpisů obce musí obsahovat číslo a název právního předpisu, dále datum jeho schválení příslušným orgánem obce, datum nabytí platnosti a datum nabytí účinnosti, popřípadě i datum pozbytí platnosti, pokud již byl právní předpis zrušen. Obecně závazné vyhlášky obce musí být podle § 12 odst. 5 zákona každému přístupny u obecního úřadu v obci, jež je vydala.¹⁹³ Obcím se dále doporučuje vést odděleně seznam účinných právních předpisů a seznam vydaných i zrušených místních předpisů. Neboť zejména pokud se posuzuje určitá věc, jež se stala v minulosti s ohledem na dříve platný právní řád, je seznam zrušených právních předpisů velmi důležitý. Systém evidence

¹⁸⁸ KOUDELKA, Z.. *Komentář k § 12 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích*. LINDE, 2002. ASPI, 31. 12. 2002. LIT20346.

¹⁸⁹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

¹⁹⁰ KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

¹⁹¹ Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 17/02, ze dne 20. 10. 2004

¹⁹² KOUDELKA, Z.. *Přijímání obecně závazných vyhlášek a nařízení*. Správní právo, 1999, 1. ASPI, 15. 9. 2001. LIT 20247.

¹⁹³ VEDRAL, J.. *Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce - legislativní činnost obcí. Platnost, účinnost a evidence právních předpisů obce (3. část)*. ASPI, 1. 12. 2003. LIT 25158.

si může každá obec upravit individuálně, a to usnesením zastupitelstva či vydáním speciální obecně závazné vyhlášky.¹⁹⁴

10. 9 Přijetí novely

Změna obecně závazné vyhlášky obce, resp. přijetí její novely, spočívá zpravidla v doplnění nových či zrušení některých původních ustanovení nebo v náhradě textu vybraných ustanovení novým zněním. Při změně textu je nutné posoudit dopad na právní vztahy vzniklé na základě původního právního předpisu a tyto dopady v případě potřeby upravit v přechodných ustanoveních.¹⁹⁵ Navrhovatelé novely obecně závazné vyhlášky, tj. členové zastupitelstva, výbory zastupitelstva, tajemník obecního úřadu (více podkapitola 10. 3) by měli připravit návrh s vědomím, že text novelizujících ustanovení se stává součástí původního právního předpisu. Z toho vyplývá nutnost věnovat zvýšenou pozornost struktuře členění předpisu.¹⁹⁶ Dle mého názoru je jistě daleko lepší dát v případě rozsáhlejších změn přednost zrušení stávající vyhlášky a podstoupit proces vydání nové vyhlášky.

Navrhovatel by měl vždy přistoupit k přímé novele starších právních předpisů a nespolehat se na pravidlo, že mladší právní předpis ruší starší. Rovněž není podle Koudelky vhodné, aby se jedním právním předpisem územní samosprávy měnilo více dřívějších právních předpisů. A to i s ohledem na skutečnost, že tento postup není nezákonný ani protiústavní. Co však nelze v praxi realizovat, je změna obecně závazné vyhlášky pomocí nařízení, neboť se jedná o místní právní předpis vydávaný v přenesené působnosti obce a vydávání obecně závazných vyhlášek spadá do samostatné působnosti obce. Tento postup by byl možný pouze za situace, kdy by zákon o obcích změnil působnost obce ze samostatné na přenesenou či obráceně.¹⁹⁷

Ve stručnosti vysvětlíme termín související se shora uvedeným, tj.: „úplné znění“ obecně závazné vyhlášky obce či místního právního předpisu obecně. Za situace, kdy je přijat místní právní předpis měnící jiný právní předpis územní samosprávy, je možné, aby bylo vydáno tzv. úplné platné znění měněného právního předpisu. Toto úplné znění má sloužit zejména pro lepší orientaci dotčených osob a orgánů v právním předpise.

---

¹⁹⁴ KOUDELKA, Z.. *Komentář k § 12 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích*. LINDE, 2002. ASPI, 31. 12. 2002. LIT20346.

¹⁹⁵ MV ČR. *Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a hlavního města Prahy*. Praha: MV ČR, odbor dozoru a kontroly veřejné správy. 2010.

¹⁹⁶ KOUDELKA, Z.. *Obecně závazné vyhlášky*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2000.

¹⁹⁷ KOUDELKA, Z.. *Přijímání obecně závazných vyhlášek a nařízení*. Správní právo, 1999, 1. ASPI, 15. 9. 2001. LIT 20247.

Je důležité si uvědomit, že úplné znění není novým právním předpisem, je jen pomůckou. Výsledný text je souhrnem textu původního a novelizujícího právního předpisu.¹⁹⁸

11. Postup rušení obecně závazných vyhlášek obcí

Rušení právních předpisů územní samosprávy, a tedy i rušení obecně závazných vyhlášek obcí, je laickou veřejností povětšinou spojováno zejména s nápravou právně vadných předpisů. Nicméně k rušení právních předpisů ze strany územní samosprávy dochází v zásadě ze dvou příčin. Jednak může obec svůj právní předpis zrušit z důvodu existence právních vad, ale také z důvodu změny politických postojů, jež k řešení dané otázky v určitém čase zaujímá.¹⁹⁹

V případě rušení místních právních předpisů z důvodu jejich právních vad je vždy nutné nejprve určit, zda se jedná o předpis s právními vadami nebo o nicotný právní akt, označovaný také jako paakt. Paaktem je myšlena např. situace, kdy by subjekt, který k tomu není příslušný, vydal text prezentující se jako právní předpis územní samosprávy.²⁰⁰ Autor Koudelka hovoří o nicotném právním aktu takto: „*Paakt je takový akt, který není právní aktem, byť se tak prezentuje. Trpí takovými vadami, že je zřejmá jeho nezpůsobilost měnit, zakládat nebo ukončovat právní vztahy. Paakt nikoho nezavazuje, je právní nenormou.*“ Paakt se tedy odlišuje od vadného právního předpisu tím, že se neruší konstitutivním rozhodnutím, jelikož je neplatný od samého počátku, ale pouze se jeho nicotnost deklaruje. Jelikož orgán příslušný k rušení místních právních předpisů v případě paaktu nemá co zrušit, jedná se ze strany kompetentního orgánu pouze o deklaratorní rozhodnutí, a nikoliv o zrušení. Nutno doplnit, že k právní nicotnosti paaktu jsou povinny přihlížet všechny orgány veřejné moci z úřední povinnosti, tedy i bez návrhu.²⁰¹

Rušení právních předpisů územní samosprávy lze dle Koudelky diferencovat do několika skupin, a to jednak podle:

- a) rozsahu;
- b) míry nahrazení právního předpisu;
- c) subjektu rušení.

¹⁹⁸ KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

¹⁹⁹ KOUDELKA, Z.. *Obecně závazné vyhlášky*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2000.

²⁰⁰ KOUDELKA, Z.. *Rušení obecně závazných vyhlášek*. In K normotvorné pravomoci obcí: Sborník příspěvků z konference. Brno: Masarykova universita v Brně, 2008.

²⁰¹ KOUDELKA, Z.. *Druhy obecně závazných vyhlášek a nařízení*. Právní rádce, 1999, 9. ASPI, 15. 9. 2001. LIT 20248.

Ad 1) Rušení místních právních předpisů dle rozsahu²⁰²

Místní právní předpis je možné rušit pouze částečně na základě jeho struktury. Z normativního textu je možné vypouštět celý článek, odstavec či písmeno, ale i část věty či pouze slovo. Je důležité si uvědomit, že nezrušené části předpisu zůstávají i nadále platnou součástí právního řádu. Při rušení je tedy nutné pamatovat na to, aby zbylá část předpisu byla právně, logicky i jazykově ucelenou částí schopnou samostatného právního života.

Rovněž je možno zrušit celý místní právní předpis. Úplným zrušením pozbývá místní právní předpis platnosti a přestává být součástí právního řádu. Předpis je zrušen dnem účinnosti rušícího právního předpisu, pokud není uvedeno jinak, nebo vykonatelností rozhodnutí státního orgánu příslušného k rušení místního právního předpisu.

Ad 2) Rušení místních právních předpisů dle míry nahrazení právního předpisu²⁰³

Při rušení místního právního předpisu ať částečném, nebo úplném může být předmětná oblast společenských vztahů i nadále právně regulována, a to novým předpisem územní samosprávy. V právní praxi je možná též varianta, kdy předmětná oblast společenských vztahů může zůstat nadále neupravená předpisem územní samosprávy. Jak uvádí ve své publikaci Koudelka, tato právní neupravenost je důsledkem samostatného uvážení obce nebo důsledkem skutečnosti, že odpadly zákonné předpoklady pro právní úpravu předmětné oblasti.

Autor dále zdůrazňuje, že prostým zrušením zákonného zmocnění nekončí právní život místních předpisů vydaných na základě tohoto zmocnění. Můžeme se setkat s řešením, že v novém zákoně, který ruší zákon původní obsahující zákonné zmocnění, je zakotveno zrušovací ustanovení na tyto prováděcí předpisy. Nicméně toto řešení je zvykem zejména pokud se jedná o předpisy státu, a nikoliv přímo o místní právní předpisy. V případě obecně závazných vyhlášek obcí v samostatné působnosti by takto mohl zákon výslovně zrušit obecně závazné vyhlášky, pokud by nejen vypouštěl stávající výslovné zmocnění pro vydání obecně závazné vyhlášky, ale oblast působnosti této obecně závazné vyhlášky nově vyjímal ze samostatné působnosti obcí.

---

²⁰² KOUDELKA, Z.. *Rušení obecně závazných vyhlášek a nařízení*. Právník, 1998, 6. ASPI, 1. 6. 1998. LIT 20246.

²⁰³ KOUDELKA, Z.. *Obecně závazné vyhlášky*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2000.

Ad 3) Rušení místních právních předpisů dle subjektu²⁰⁴

Primární právo rušit místní právní předpisy mají orgány, které daný místní právní předpis vydaly. To znamená, že v případě obecně závazných vyhlášek je kompetentním orgánem „*zastupitelstvo obce*“. Jelikož jsou obecně závazné vyhlášky součástí právního řádu, mohou být zrušeny jen při zachování formálního postupu. Jinak řečeno obecně závazné vyhlášky lze zrušit jen právním předpisem obce, a nikoliv prostým usnesením zastupitelstva.

Zrušení obecně závazné vyhlášky je platné okamžikem schválení a vyhlášení nového právního předpisu, který obsahuje rušící tzv. derogační ustanovení ve svém textu. Na základě shora uvedeného je zřejmé, že původní obecně závaznou vyhlášku nelze zrušit pouhým schválením v zastupitelstvu. Derogační klauzule je obvykle mezi rušícími, anebo závěrečnými ustanoveními v závěrečných člancích nového právního předpisu. Nicméně rušící klauzule může být obsažena jako vlastní podstata nového právního předpisu v případě, že daná oblast společenských vztahů nebude nadále regulována.

Na základě výkladového pravidla, že: „*Mladší právní předpis má přednost před starším předpisem stejné právní síly.*“, mohou obce novým právním předpisem zrušit i nepřímo dřívější právní předpisy, např. obecně závazné nařízení národního výboru. Je ale nutné, aby nový právní předpis upravoval tutéž oblast společenských vztahů, nicméně již nemusí obsahovat výslovné zrušovací ustanovení dřívějšího právního předpisu.

V rámci výkladu dané problematiky je dle mého názoru vhodné připomenout, že kraj sám o sobě nemůže zrušit právní předpis obce. Jelikož mezi obcemi a samosprávnými kraji není v oblasti samosprávy vztah podřízenosti a nadřízenosti. Nicméně zákonodárce může stanovit pro některé případy instanční návaznost, děje se tak např. v případě opravných prostředků v rámci soudnictví.

Zvláštním druhem zrušení právního předpisu obcí je případ, kdy při slučování nebo připojení obcí musí být v dohodě o sloučení či připojení určeny právní předpisy vydané dosavadními obcemi, které budou na území obce platit nadále. Na základě výkladu opakem pak dojdeme k závěru, že ostatní, tj. neurčené právní předpisy obcí, pozbývají platnosti dnem sloučení obcí nebo připojení obce k obci jiné.²⁰⁵

²⁰⁴ KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

²⁰⁵ KOUDELKA, Z.. *Rušení obecně závazných vyhlášek obcí*. Právník, 1998, 6. ASPI, 24. 3. 1998. LIT 8359.

12. Sankce za porušení obecně závazných vyhlášek obcí

Jelikož pro všechny právní předpisy platí, že jsou v případě dobrovolného nerespektování ze strany adresátů vynutitelné státní mocí, nelze dle mého názoru při rozboru právotvorné pravomoci obcí opominout jejich sankcionování. Lze říci, že sankcionování představuje péči o dodržování právních norem. Sankce je znakem právních norem, ale také prostředkem a nástrojem jeho realizace. Existence a ukládání sankcí za porušení právních předpisů obcí je také předpokladem odpovědnosti adresátů.²⁰⁶

Jak uvádí ve své publikaci Koudelka: „*Sankce je pravidlem, které se uplatní, naplní-li se hypotéza právní normy, ale nikoliv její dispozice, resp. co má být činěno.*“ Sankce disponuje celou řadou podstatných funkcí. Uvedme, že sankce má jednak funkci generální prevence, odplaty za porušení práva, zadostiučinění za vzniklou újmu a nakonec nesmíme zapomenout na trestní funkci.²⁰⁷

Považuji za důležité vyzdvihnout skutečnost, že územní samospráva nemůže sama stanovit sankce za porušení svých právních předpisů, jelikož to nespadá do její působnosti. Oporou tohoto tvrzení je již dříve citovaný náleží Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 41/95 ze dne 24. 4. 1996, ve věci návrhu na zrušení vyhlášky města Brno č. 1/95 o zákazu propagace stran a hnutí šířících národnostní, náboženskou, politickou a třídní nenávisť na územní města Brna. Na základě judikatury Ústavního soudu lze říci, že obecně závazné vyhlášky nemohou definovat znaky skutkových podstat trestných činů. Které jednání je trestným činem a jaký trest, jakož i jaké jiné újmy na právech nebo majetku, lze za jeho spáchání uložit, může podle čl. 39 Listiny stanovit jen zákon, a obecně závazné vyhlášky nejsou pramenem práva stejného stupně právní síly jako zákon. Skutečnost je tedy taková, že skutkovou podstatu přestupku či jiného správního deliktu, jakož i sankce za ně mohou být stanoveny jen a pouze zákonem.²⁰⁸

Nad dodržováním obecně závazných vyhlášek by měly bdít všechny příslušné orgány a instituce obce. V praxi obec nejčastěji monitoruje dodržování místních právních předpisů za účasti obecní policie (je-li v obci zřízena), nebo pomocí pověřených pracovníků obecního úřadu.²⁰⁹ Pouze v případě zabezpečování dozoru nad dodržováním obecně závazných

²⁰⁶ KADEČKA, S.. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C. H. Beck, 2003.

²⁰⁷ KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

²⁰⁸ Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 41/95, ze dne 24. 4. 1996

²⁰⁹ KOUDELKA, Z.. *Realizace obecně závazných vyhlášek a nařízení a sankce ze jejich porušování*. Právní rádce, 2000, 3. ASPI, 15. 9. 2001. LIT 20249.

vyhlášek v rámci zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku může starosta obce dle ustanovení § 103 odst. 4 písm. d) obecního zřízení požadovat spolupráci po Policii ČR.²¹⁰

V případě porušení právních předpisů územní samosprávy se může jednat o přestupek nebo jiný správní delikt. Pro lepší právní vědomí dotčených osob by dle mého názoru měly obecně závazné vyhlášky obce, ale i jiné místní právní předpisy v textové části obsahovat speciální článek o odpovědnosti za porušení stanovených povinností. Pokud porušení stanovených povinností bude představovat přestupek, je třeba odkázat na zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění (dále jen „zákon o přestupcích“). Naopak bude-li se při porušení stanovených povinností jednat o jiný správní delikt, je třeba odkázat na zákon stanovící jeho skutkovou podstatu a sankci.²¹¹ Nicméně porušení právního předpisu územní samosprávy se bude postihovat vždy, i když samotný právní předpis nebude opatřen ustanovením o sankcích.²¹²

12. 1 Přestupek

Za přestupek odpovídá fyzická osoba, která v době jeho spáchání dovršila patnáctý rok svého věku a je příčetná. Zákon o přestupcích definuje v ustanovení § 2 odst. 1 přestupek jako: *„Zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto zákoně nebo ve zvláštních právních předpisech, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.“* V případě porušení povinnosti, která byla uložena právnické osobě, odpovídá za toto porušení podle přestupkového zákona ten, kdo za právnickou osobu jednal, nebo ten, kdo dal k takovému jednání příkaz. Pro případ porušení obecně závazných vyhlášek obcí platí podle ustanovení § 46 odst. 2 zákona o přestupcích, že přestupkem je porušení povinností stanovených v obecně závazných vyhláškách obcí vydaných na úseku jejich samostatné působnosti. Za přestupek podle shora citovaného ustanovení lze uložit pokutu až do výše 30 000 Kč.²¹³

O přestupku a uložení sankce rozhoduje v rámci přenesené působnosti obec, která může zřídit tříčlennou přestupkovou komisi za předsednictví osoby s právníkem vzděláním, anebo se zvláštní odbornou způsobilostí pro projednání přestupků. Při přestupku se musí vždy prokázat zavinění obviněného z přestupku, v případě porušení právního

²¹⁰ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

²¹¹ GROSPÍČ, J., et al. *Místní právní předpisy a jejich tvorba*. VŠE v Praze: Oeconomica, 2005.

²¹² KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

²¹³ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění

předpisu územní samosprávy postačí z nedbalosti. Přestupek je tedy stavěn na subjektivní odpovědnosti.²¹⁴

12. 2 Jiný správní delikt

Pokud právní předpis obce poruší právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba při své podnikatelské činnosti, jedná se o jiný správní delikt a ne o přestupek.²¹⁵ Podnikání je definováno v § 2 zákona č. 513/1991 Sb., v platném znění, jako soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.²¹⁶ Právnické osoby budou vždy za porušení místního právního předpisu postihovány ve správním řízení za jiný správní delikt bez ohledu, jsou-li podnikateli tj. obchodní společnost, či nikoliv, tj. nadace, sdružení. Jak dále k problematice dodává Koudelka, u podnikajících fyzických osob nestačí charakteristika podnikání pro to, aby byla sankcionována ve správním řízení za jiný správní delikt obdobně jako osoba právnická, ale je nutné přihlídnout jakou činností došlo k porušení právního předpisu.²¹⁷

Z ustanovení § 58 odst. 4 obecního zřízení vyplývá, že pokud podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba při výkonu své podnikatelské činnosti poruší povinnost stanovenou právním předpisem obce, např. obecně závaznou vyhláškou, může jí obec uložit pokutu až do výše 200 000 Kč. Přičemž při stanovení výše pokuty obec přihlíží zejména k povaze, závažnosti, době trvání a následkům protiprávního jednání. Vedle uvedené obecné skutkové podstaty jiného správního deliktu přichází také v úvahu i spáchání jiného správního deliktu podle ostatních ustanovení § 58 zákona o obcích, příp. podle zvláštního zákona. V ustanovení § 102 odst. 2 písm. k) obecního zřízení se dočteme, že ukládání pokut za jiné správní delikty je samostatnou působností obce. Tato činnost je vyhrazena radě obce, která ji může svěřit zcela nebo zčásti příslušnému odboru obecního úřadu.²¹⁸

---

²¹⁴ KOUDELKA, Z.. *Realizace obecně závazných vyhlášek a nařízení a sankce ze jejich porušování*. Právní rádce, 2000, 3. ASPI, 15. 9. 2001. LIT 20249.

²¹⁵ KOUDELKA, Z.. *Obecně závazné vyhlášky*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2000.

²¹⁶ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v platném znění

²¹⁷ KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

²¹⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

13. Přezkum ústavnosti a zákonnosti obecně závazných vyhlášek

Zvláštní formou kontroly uplatňované ve veřejné správě je dozor nad právo tvorbou územní samosprávy. Přičemž je důležité zdůraznit, že v rámci samostatné působnosti obcí a krajů se jedná výhradně o dozor následný, neboť jak již bylo naznačeno výše, územní samospráva není v tomto případě vůči dozorovým orgánům v podřízeném postavení (čl. 101 odst. 4 Ústava ČR). Státní dozor nebude tedy uplatněn v případě mimoprávních kritérií, jako je např. věcná správnost, účelnost, hospodárnost, sociální a ekonomická efektivnost, soulad s poznatky vědy a techniky, ledaže by taková kritéria byla zahrnuta do právní normy.²¹⁹

Dozor nad vydáváním a obsahem obecně závazných vyhlášek obcí v samostatné působnosti je legislativně upraven zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění. Této problematice je věnována hlava VI obecního zřízení.²²⁰ Ustanovení § 123 obecního zřízení upravuje konkrétní procesní postup v případě rozporu obecně závazné vyhlášky obce se zákonem. V případě dozoru nad obecně závaznými vyhláškami obcí se vychází z čl. 87 odst. 1 písm. b) Ústavy ČR, který říká, že: „*Ústavní soud rozhoduje o zrušení jiných právních předpisů nebo jejich jednotlivých ustanovení, jsou-li v rozporu s ústavním pořádkem nebo zákonem.*“²²¹ Jinak řečeno, právní předpisy obcí popřípadě jejich jednotlivá ustanovení mohou být zrušeny jen Ústavním soudem (více podkapitola 13. 2).

Dozor nad zákonností obecně závazných vyhlášek a jiných právních aktů územních samosprávných celků vydaných v samostatné působnosti provádí Ministerstvo vnitra České republiky (dále jen „Ministerstvo“), s výjimkou dozoru týkajícího se právních aktů městských částí či městských obvodů územně členěných statutárních měst a městských částí hlavního města Prahy, který je svěřen magistrátům těchto měst.²²²

Orgán státního dozoru posuzuje hmotně právní rozpor obecně závazné vyhlášky s právním řádem a dále sleduje soulad přijetí místního právního předpisu s ústavou a zákonem. Ministerstvo, jakožto dozorový orgán, může z důvodu posouzení platnosti požadovat informace potřebné pro výkon dozoru, např.:

---

²¹⁹ KADEČKA, S.. *Právní předpisy místní samosprávy v českých zákonech o obecním zřízení a jejich novelizacích*. Správní právo, 2003, 5. ASPI, 16. 4. 2004. LIT 20310.

²²⁰ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

²²¹ Vláda ČR. *Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon o obcích, o krajích, o hlavním městě Praze*. PSP, 978/0. ASPI, 24. 5. 2005. LIT 25775.

²²² MV ČR. *Analýza provedených kontrol a dozoru u územních samosprávných celků v letech 2006 – 2010*. Praha: MV ČR, odbor dozoru a kontroly veřejné správy. 2011

- usnesení orgánu územní samosprávy, který právní předpis schválil;
- zápis z jednání, při kterém byl právní předpis schválen;
- informaci o počtu členů orgánu územní samosprávy, který právní předpis schválil, pokud není tento údaj uveden v zápise;
- doklad o vyhlášení právního předpisu.²²³

13. 1 Pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky

Pozastavení účinnosti právního předpisu územní samosprávy je opatření ojedinělé, jelikož v případě jiných právních předpisů je sice lze za určitých okolností také zrušit, ale nelze pozastavit jejich účinnost.²²⁴

Zákonný termín „pozastavení účinnosti právního předpisu“, tak jak jej vykládá Vedral, znamená, že: *„Právní předpis zůstává součástí právního řádu, nelze však podle něj postupovat, resp. vymáhat jím stanovené povinnosti a ukládat sankce.“* Lze říci, že pozastavením účinnosti se právní předpis vrací do okamžiku, kdy nabyl platnosti, avšak nebyl ještě účinnosti. Jelikož obecní zřízení hovoří výslovně o pozastavení účinnosti právního předpisu, můžeme se domnívat, že lze rozhodnutím Ministerstva pozastavit pouze předpis jako celek. Nicméně skutečnost je jiná a Ministerstvo může pozastavit jen část předpisu. Neboť pozastavení účinnosti celé obecně závazné vyhlášky kvůli nedostatku v jediném ustanovení by mohlo mít z hlediska fungování obce závažné důsledky, např. obec by nemohla po dobu pozastavení účinnosti předmětné vyhlášky o místních poplatcích žádné poplatky vybírat.²²⁵

Rozhodnutí o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky v samostatné působnosti obce vydává Ministerstvo ve správním řízení vedeném podle zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení, v platném znění. Obec jako právnická osoba je účastníkem správního řízení se všemi právy a povinnostmi, tedy především s právem vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a právem podat proti případnému rozhodnutí Ministerstva opravný prostředek.²²⁶

Rozhodnutí Ministerstva o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky musí obec vyvěsit neprodleně na úřední desce obecního úřadu, a to po dobu nejméně 15-ti dnů (§ 128

²²³ KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

²²⁴ KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

²²⁵ VEDRAL, J.. *Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce - legislativní činnost obcí. Dozor nad zákonností právních předpisů obce (6. část)*. ASPI, 1. 12. 2003. LIT 25161.

²²⁶ VEDRAL, J.. *Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce - legislativní činnost obcí. Dozor nad zákonností právních předpisů obce (6. část)*. ASPI, 1. 12. 2003. LIT 25161.

odst. 1 písm. a) OZ). Neprodleně z toho důvodu, že pokud by obec otálela s vyvěšením rozhodnutí Ministerstva, dotčené subjekty by plnily povinnosti uložené jim pozastavenou vyhláškou.²²⁷

Nyní bych šířeji rozvedl procesní postup v případě rozporu obecně závazné vyhlášky obce v samostatné působnosti uplatňovaný dle jednotlivých ustanovení obecního zřízení.

Ustanovení § 123 odst. 1 obecního zřízení udává, že v případě pokud obecně závazná vyhláška obce odporuje zákonu, vyzve Ministerstvo obec ke zjednání nápravy. Nejednala-li obec nápravu do 60-ti dnů od doručení výzvy, rozhodne orgán dozoru o pozastavení účinnosti předmětné vyhlášky. Účinnost je pozastavena dnem doručení rozhodnutí orgánu dozoru příslušné obci, přičemž Ministerstvo v rozhodnutí současně stanoví přiměřenou lhůtu ke zjednání nápravy. Pokud zjedná zastupitelstvo obce nápravu ve stanovené lhůtě, pak Ministerstvo své rozhodnutí o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky zruší. Stane se tak neprodleně poté, co Ministerstvo obdrží sdělení od obce o zjednání nápravy. Uvedme, že součástí sdělení musí být i nová vyhláška obce, kterou byla zjednána náprava.²²⁸

Ustanovení § 123 odst. 2 obecního zřízení upravuje situaci, kdy dojde ke zřejmému rozporu obecně závazné vyhlášky obce s lidskými právy a základními svobodami. V tomto případě může tedy Ministerstvo pozastavit účinnost předmětné vyhlášky bez předchozí výzvy ke zjednání nápravy.²²⁹

Pod termínem „*zjednáním nápravy ze strany obce*“ si můžeme podle Vedrala představit jednak změnu právního předpisu, např. formou vypuštění napadených ustanovení, popřípadě uvedením napadených ustanovení do souladu se zákonem. Druhou možností, kterou lze realizovat zjednání nápravy ze strany obce, jest úplné zrušení místního právního předpisu. Děje se tak v případech, kdy jsou vytýkány nedostatky velkého rázu. Např. v situaci, kdy bude obecně závazná vyhláška obce upravovat oblast zcela mimo samostatnou působnost obce.²³⁰

Z ustanovení § 123 odst. 3 obecního zřízení vyplývá že, nejednala-li zastupitelstvo obce nápravu po pozastavení účinnosti místního právního předpisu, podá Ministerstvo do 30-ti dnů návrh na zrušení obecně závazné vyhlášky k Ústavnímu soudu.²³¹ Koudelka dále

---

²²⁷ GROSPÍČ, J., et al. *Místní právní předpisy a jejich tvorba*. VŠE v Praze: Oeconomica, 2005.

²²⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

²²⁹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

²³⁰ VEDRAL, J.. *Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce - legislativní činnost obcí. Dozor nad zákonností právních předpisů obce (6. část)*. ASPI, 1. 12. 2003. LIT 25161.

²³¹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

dodává: „Jedná se o pořádkovou lhůtu, což znamená, že nesplnění této lhůty neznemožňuje Ministerstvu podat návrh k Ústavnímu soudu později.“²³² Oporou tohoto tvrzení je náleží Ústavního soudu, který judikoval, že: „Na patnáctidenní lhůtu od pozastavení účinnosti právního předpisu obce k podání návrhu Ústavnímu soudu na jeho zrušení podle § 124 odst. 3 zákona o obcích je nutno pohlížet jako na lhůtu pořádkovou, jejíž nedodržení proto nevede k odmítnutí návrhu z důvodů podle § 43 odst. 1 písm. b) nebo písm. c) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu.“²³³

V ustanovení § 123 odst. 4 je dále uvedeno, že dojde-li ke zjednání nápravy před vlastním rozhodnutím Ústavního soudu, je obec povinna tuto skutečnost sdělit nejen Ministerstvu, ale i Ústavnímu soudu. Do 15-ti dnů od doručení sdělení o zjednání nápravy zruší Ministerstvo rozhodnutí o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky obce. Přílohou sdělení o zjednání nápravy musí být i nová obecně závazná vyhláška obce, kterou byla zjednána náprava.²³⁴

Nález Ústavního soudu, kterým se zrušuje právní předpis obce nebo jeho jednotlivá ustanovení, dle ustanovení § 128 odst. 1 písm. b) obecního zřízení vyvěsí obec neprodleně na úřední desce obecního úřadu po dobu 15- ti dnů. Stejným způsobem vyvěsí obec rozhodnutí o zrušení pozastavení účinnosti právního předpisu obce.²³⁵ Opět se zde jedná o to, aby se občané neprodleně dozvěděli, že účinky pozastavení účinnosti právního předpisu obce pominuly a znovu se podle právního předpisu postupuje.

Lze říci, že vlastní pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky obce může trvat do jejího zrušení zastupitelstvem obce, do zrušení nálezem Ústavního soudu, anebo do zrušení pozastavení Ministerstvem, např. v případě, že Ústavní soud shledal obecně závaznou vyhlášku obce za zákonnou.²³⁶

13. 2 Řízení před Ústavním soudem

Pravomoc Ústavního soudu zrušit jiný právní předpis než zákon nebo jeho jednotlivá ustanovení, resp. pravomoc zrušit obecně závaznou vyhlášku obce v samostatné působnosti či jednotlivá ustanovení, je založena na výše citovaném čl. 87 odst. 1 písm. b) Ústavy ČR. Obecně platí, že k řízení o ústavnosti a zákonnosti všech právních předpisů je v rámci

²³² KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

²³³ Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 9/04, ze dne 25. 1. 2005

²³⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

²³⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

²³⁶ KOUDELKA, Z.. *Rušení obecně závazných vyhlášek a nařízení*. Právník, 1998, 6. ASPI, 1. 6. 1998. LIT 20246.

Ústavního soudu příslušné patnácti členné plénum. Rozložení pro tuto agendu zajišťuje zejména větší shodu na zvoleném právním řešení a jednotnější judikaturu. Plénum Ústavního soudu nemůže zrušit jakýkoliv právní předpis ze své vlastní vůle, ale jen na základě návrhu.²³⁷

Aktivní legitimace k podání návrhu na zrušení právního předpisu obce v samostatné působnosti podle ustanovení § 64 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, v platném znění, náleží tzv. navrhovateli, tj.: vládě, skupině nejméně 25 poslanců nebo skupině nejméně 10 senátorů, senátu Ústavního soudu v souvislosti s rozhodováním o ústavní stížnosti, ústavnímu stěžovateli, zastupitelstvu kraje, Veřejnému ochránci práv a Ministerstvu. Doplňme, že za určitých okolností náleží toto právo také plénu Ústavního soudu, resp. musí být k tomu dány důvody podle § 78 odst. 2 citovaného zákona.²³⁸

V řízení o ústavnosti a zákonnosti obecně závazných vyhlášek jsou pravidelně účastní navrhovatel a obec, která příslušnou vyhlášku vydala, tzv. účastníci řízení. V literatuře se dále dočteme, že z tohoto pravidla jsou možné výjimky a to i bez ohledu na skupinu poslanců či senátorů, na něž je nahlíženo jako na jednoho navrhovatele. Všichni účastníci řízení se mohou při vlastním řízení nechat zastupovat na základě plné moci udělené advokátovi nebo notáři. Přičemž v plné moci musí být výslovně uvedeno, že se týká zastupování před Ústavním soudem, a toto zmocnění nelze přenést na jiného advokáta či advokátního koncipienta a u notáře na jiného notáře, notářského kandidáta či notářského koncipienta.²³⁹ Zmíňme ještě, že vlastní řízení před Ústavním soudem nepodléhá poplatkové povinnosti. Což v důsledku znamená, že náklady vzniklé v řízení se hradí z rozpočtu soudu, jedná se např. o náklady za tlumočnicka či znalecký posudek. Přičemž náklady na cestovné či právní zastoupení si hradí každý účastník sám. Jednacím jazykem řízení je čeština.²⁴⁰

Je zřejmé, že Ústavní soud v řízení o ústavnosti a zákonnosti místních právních předpisů může rozhodnout o zamítnutí návrhu na zrušení místního právního předpisu nebo o zamítnutí návrhu na zrušení jednotlivých ustanovení nebo může nálezem rozhodnout, že místní právní předpis či jeho jednotlivá ustanovení se zrušují dnem, který v nálezů určí.²⁴¹

Ve Sbírce zákonů České republiky (dále jen „Sbírka zákonů“) jsou poté vyhlášeny nálezy Ústavního soudu, kterými soud rozhodl o návrhu na zrušení místního právního předpisu nebo jednotlivých ustanovení. Ve Sbírce zákonů se vyhláší výrok nálezů a taková

²³⁷ KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

²³⁸ Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, v platném znění

²³⁹ KOUDELKA, Z.. *Rušení obecně závazných vyhlášek a nařízení*. Právník, 1998, 6. ASPI, 1. 6. 1998. LIT 20246.

²⁴⁰ KOUDELKA, Z.. *Právní předpisy samosprávy*. Praha: LINDE Praha, a.s., 2008.

²⁴¹ GROSPÍČ, J., et al. *Místní právní předpisy a jejich tvorba*. VŠE v Praze: Oeconomica, 2005.

část odůvodnění, ze které je zřejmé, jaký je právní názor Ústavního soudu a jaké důvody k němu vedly.²⁴²

Jelikož je celý proces rušení místních právních předpisů založen na principu právní jistoty a stability právního řádu, považuje se obecně závazná vyhláška obce za zrušenou dnem určeným v nález, tj. zpravidla zveřejněním ve Sbírce zákonů. Závěrem bych rád zdůraznil následující skutečnost: „*Nález Ústavního soudu nemá v naší zemi precedenční povahu.*“ Nevztahuje se tedy na jinou než přímo projednávanou obecně závaznou vyhlášku obce, proto jiné vyhlášky, byť textově shodné, nepozbývají platnosti. Pokud by obec následně po zrušení staré vyhlášky vydala novou, shodnou, je nutné i v tomto případě celý proces rušení opakovat.²⁴³

14. Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo provést důkladný rozbor normotvorné činnosti územní samosprávy v právním rámci České republiky. Přičemž zevrubněji jsem se snažil popsat místní právní předpisy vydávané v samostatné působnosti obcí. V závěru bych rád shrnul hlavní zjištění, ke kterým jsem dospěl v průběhu psaní bakalářské práce.

V důsledku nastolených změn politického režimu po roce 1989 bylo ve veřejné správě uskutečněno mnoho podstatných změn. Od roku 1990 se místní samospráva nacházela v tzv. procesu transformace. Tehdejší soustava národních výborů byla zrušena a v místní správě byly zavedeny demokratické formy řízení. Zejména došlo k obnovení obecního zřízení, stalo se tak na základě přijetí zákona ČNR č. 376/1990 Sb. V roce 1992 prohlásilo předsednictvo České národní rady Listinu základních práv a svobod a Ústavu České republiky za součást ústavního pořádku ČR. Posléze v roce 1999 se součástí právního řádu ČR stala také Evropská charta místní samosprávy. Následně v důsledku přijetí nových ústavních zákonů a Evropské charty byl přijat nový zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), který zrušil původní zákon České národní rady.

Za největší pozitivum přijatého zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, považuji zavedení terminologického rozlišování právních předpisů obce, a to na obecně závazné vyhlášky v oblasti samostatné působnosti a na nařízení v oblasti přenesené působnosti. Obecní zřízení prodělalo do současnosti celou řadu změn, což nepovažuji s ohledem na princip právní jistoty

---

²⁴² Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, v platném znění

²⁴³ KOUDELKA, Z.. *Rušení obecně závazných vyhlášek obcí*. Právník, 1998, 6. ASPI, 24. 3. 1998. LIT 8359.

a předvídatelnosti práva za zcela žádoucí. Výchozí materií bakalářské práce mi tedy byl zákon č. 128/2000 Sb., v platném znění.²⁴⁴

V souladu s Ústavou ČR je postavení obce v příslušném ustanovení obecního zřízení definované ve smyslu, že se jedná o základní územní samosprávné společenství občanů. Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek a je povinna dodržovat právní pořádek. Úkolem každé obce, tak jak to ukládá zákon, je zejména péče o všestranný rozvoj území obce a o potřeby jejích občanů. Zde musím konstatovat, že má-li obce plnit své základní funkce, musí mít vedle demokraticky zvolených orgánů samosprávy i odpovídající finanční základnu, která bude stálá a stabilní. Nejvýznamnějšími příjmy rozpočtů obcí jsou daňové příjmy (svěřené či sdílené daně), které tvoří zhruba 53 % příjmů obcí.²⁴⁵ Za další problémovou oblast považuji skutečnost, že v naší zemi existuje řada obcí, které nedisponují dostatečným odborným aparátem nutným pro zajištění svěřených povinností. Souvisejícím aspektem je skutečnost, že z důvodu jisté míry nepřehlednosti právního řádu nelze předpokládat aktivní znalost veškerých aktuálně platných a účinných předpisů vztahujících se na činnost obce.

Obec je dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích nadána jednak samostatnou a jednak přenesenou působností. Ustanovením § 8 obecního zřízení, které říká, že: „*Pokud zvláštní zákon upravuje působnost obcí a nestanoví, že jde o přenesenou působnost obce, platí, že jde vždy o samostatnou působnost.*“, je preferována samostatná působnost. Domnívám se, že toto upřesnění výrazně zpřehledňuje právní řád. Dále považuji za přínosné, že obecní zřízení nabízí mj. taxativní výčet činností, jež spadají do dané věcné působnosti. V rámci samostatné působnosti je pak tato veřejnoprávní korporace oprávněna k vydávání obecně závazných vyhlášek. Přičemž konkrétně zastupitelstvo obce, jakožto jediný ústavne zakotvený orgán obce, může v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky.

K nejčastější, ale také nejsložitější oblasti, jež je regulována obecně závaznými vyhláškami, bezesporu patří zajištění veřejného pořádku. Dle ustanovení § 10 písm. a) obecního zřízení může obec ukládat povinnosti v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou „*k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku*“. Nicméně zákonodárce blíže nespecifikuje definici pojmu „veřejný pořádek“, obsah pojmu je tedy naplňován zejména praxí příslušných orgánů.

---

²⁴⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění

²⁴⁵ PROVAZNÍKOVÁ, R.. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*. Praha: GRADA Publishing a.s., 2009.

V souvislosti s normotvornou činností územní samosprávy bych chtěl zmínit některá pravidla, jež jsou spjata s tvorbou obecně závazných vyhlášek obcí:

- Obec by měla nejprve uvážit, zda existuje problém, který je třeba regulovat obecně závaznou vyhláškou. Obsahem obecně závazné vyhlášky by měly být pouze místní nuance, které jsou pro danou obec typické a jejichž úprava v zákoně chybí, nebo je zákonem nedostatečně upravena. Lze říci, že prostřednictvím obecně závazných vyhlášek obcí lze vyplňovat jisté mezery v zákoně.
- Pokud se obec rozhodne daný problém řešit obecně závaznou vyhláškou, musí si zodpovědět otázku, zda se pohybuje v mezích své působnosti. Tuto otázku považují za prioritní, neboť obecně závazná vyhláška může řešit jen ty problémy, které spadají do samostatné působnosti obce. V neposlední řadě by obec měla mít jasno také v tom, zda je schopna zajistit dodržování povinností stanovených obecně závaznou vyhláškou.
- Dále je nutné mít na paměti, že se obecně závazná vyhláška nesmí dostat do rozporu s předpisem vyšší právní síly, resp. se zákonem. Z tohoto důvodu nemůže být jejím obsahem skutková podstata trestných činů či přestupků, neboť jak stanovila judikatura Ústavního soudu: *„Které jednání je trestným činem a jaký trest, jakož i jiné újmy na právech nebo majetku, lze za jeho spáchání uložit, může ve smyslu čl. 39 listiny stanovit jen zákon.“*²⁴⁶
- Obecně závazná vyhláška musí splňovat obecná kritéria na právní předpis tj. terminologickou přesnost, srozumitelnost a jasnost. Při tvorbě obecně závazné vyhlášky mají obce k dispozici metodickou pomůcku vydanou Odborem dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra ČR, tzv.: *„Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a hlavního města Prahy“*²⁴⁷
- Při normotvorné činnosti mohou obce využít také stanoviska vydávaná dozorovým orgánem, tj.: Ministerstvem vnitra ČR, ve kterých je podáván jasný a srozumitelný výklad dané problematiky, založený na příslušných nálezech Ústavního soudu.

²⁴⁶ Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 41/95, ze dne 24. 4. 1996

²⁴⁷ MV ČR. *Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a hlavního města Prahy*. Praha: MV ČR, odbor dozoru a kontroly veřejné správy. 2010.

Stanoviska jsou dostupná na webových stránkách Ministerstva vnitra ČR v sekci stanoviska odboru dozoru a kontroly veřejné správy.²⁴⁸

Judikatura Ústavního soudu k rozsahu regulace obecně závazných vyhlášek obcí prošla svým vývojem. Nejvíce nálezů k dané problematice bylo vydáno v době, kdy bylo po pádu socialistického režimu obnoveno obecní zřízení. Za nejvýznamnější nález Ústavního soudu, který se podle mne významně dotkl obcí a ve výsledku posílil obecní samosprávu, považuji nález publikovaný pod č. 20/2008 Sb.²⁴⁹ Ústavní soud v něm po letech ustoupil od svého restriktivního postoje, kdy dříve sice nezpochybňoval, že obecně závazné vyhlášky jsou původní právní předpisy, nicméně tuto formuli vždy doplňoval dovětkem, že ukládat povinnosti mohou obce jen tam, kde je k tomu výslovně zmocňuje zákon. K zavedení nového pravidla, že: „*Pro uložení povinností v obecně závazné vyhlášce není nutné výslovné zákonné zmocnění.*“, dospěl Ústavní soud až po patnácti letech existence Ústavy ČR obsahující ústavní garanci práva na územní samosprávu.

---

²⁴⁸ MV ČR [on-line]. *Stanoviska odboru dozoru a kontroly veřejné správy*. Praha: MV ČR, odbor dozoru a kontroly veřejné správy. 2011. Dostupný také z WWW: < <http://www.mvcr.cz/odk2/clanek/dokumenty-odk-odbor-dozoru-a-kontroly-verejne-spravy.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>>.

²⁴⁹ Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 45/06, ze dne 11. 12. 2007

Přehled literatury a použitých zdrojů

- [1] ČERNÝ, Jan; JANATA, Jiří. *Veřejný pořádek, aneb co trápí starosty: příručka pro praxi obecních úřadů*. Praha: Linde Praha, a.s., 1999. 549 s. ISBN 80-7201-171-5.
- [2] GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*, 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004. 343 s. ISBN 80-86473-85-6.
- [3] GROSPÍČ, Jiří; SVOBODA, Karel. *Místní právní předpisy a jejich tvorba*, 1. vydání. Praha: Oeconomica, 2005. 138 s. ISBN 80-245-0892-3.
- [4] HENDRYCH, Dušan, et al. *Správní právo: Obecná část*, 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006. 822 s. ISBN 80-7179-442-2.
- [5] KADEČKA, Stanislav. *Právo obcí a krajů v České republice*, 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2003. 408 s. ISBN 80-7179-794-4.
- [6] KOUDELKA, Zdeněk. *Právní přepisy samosprávy*, 2. vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 2008. 352 s. ISBN 978-80-7201-960-7.
- [7] KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. Praha: Linde Praha, a.s., 2000. 280 s. ISBN 80-7201-202-9.
- [8] KOUDELKA, Zdeněk. *Průvodce územní samosprávou po 1. 1. 2003: včetně úplného znění obecního a krajského zřízení*. Praha: Linde Praha, a.s., 2003. 240 s. ISBN 80-7201-403-X.
- [9] KOUDELKA, Zdeněk. *Obce a kraje: podle reformy veřejné správy v roce 2000*. Praha: Linde, 2000. 228 s. ISBN 80-720-1250-9.
- [10] KOUDELKA, Zdeněk; ONDRUŠ, Radek; PRŮCHA, Petr. *Zákon o obcích (obecní zřízení): komentář*, 3. doplněné vydání. Praha: Linde Praha, a.s. 2005. 445 s. ISBN 80-7201-525-7.
- [11] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst obcí a regionů: Teorie a praxe*, 2. Vydání. Praha: GRADA Publishing a.s., 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [12] PRŮCHA, Petr (uspořadatel). *K normotvorné pravomoci obcí: Sborník příspěvků z konference*, 1. vydání. Brno: Masarykova universita, 1998. 160 s. ISBN 80-210-1751-1.

- [13] SVOBODA, Karel; GROSPÍČ, Jiří; VEDRAL, Josef; PLÍŠEK, Martin. *Územní samospráva a státní správa*. Praha: EUROUNION, s.r.o., 2000. 370 s. ISBN 80-85858-90-8.
- [14] VEDRAL, Josef. *Územní samospráva a obecně závazné vyhlášky*, 1. vydání. Praha: Universita Karlova, 1999. 176 s. ISBN 80-85889-22-6.

Časopisy

- [15] DOHNAL, Vítězslav; ČERNÝ, Pavel. *Stát, obce, kraj, občan při ochraně životního prostředí*, 3. vydání. Praha: Planeta MŽP ČR. 2005, ročník XIII, číslo 1. Dostupný také z WWW:
<[http://www.mzp.cz/osv/edice.nsf/14A1CD7E603098FAC1256FC80050075A/\\$file/planeta1-2.pdf](http://www.mzp.cz/osv/edice.nsf/14A1CD7E603098FAC1256FC80050075A/$file/planeta1-2.pdf)>. ISSN 1213-3393.
- [16] HAMPLOVÁ, Jana. *Některé změny v oblasti obecního práva účinné od roku 2003*. Bulletin advokacie. 2004, 7-8, 54-62 s. ISSN 1210-6348.
- [17] MATES, Pavel. *Rozšiřování samosprávy obcí*. Právní rozhledy. 2008, 15, 550-554 s. ISSN 1210-6410.
- [18] TURČÍN, Jiří. *K zákonným zmocněním k vydávání nařízení obcí*. Správní právo. 2011, 5, 273-303 s. ISSN 0139-6005.
- [19] ŠEVČÍK, Vlastimil. *Ústavní soudnictví v praxi: Rukověť se vzory podání Ústavnímu soudu*. Bulletin advokacie. 1999, zvláštní číslo-listopad. Dostupný také z WWW:
<http://www.cak.cz/files/179/BA_99_Z4.pdf>.

Databáze ASPI

- [20] KADEČKA, Stanislav. *Obecně závazné vyhlášky obcí*. Právní rádce. 2001, 2. ASPI, 8. 4. 2001. LIT 20211.
- [21] KADEČKA, Stanislav. *Právní předpisy místní samosprávy v českých zákonech o obecním zřízení a jejich novelizacích*. Správní právo. 2003, 5. ASPI, 16. 4. 2004. LIT 20310.
- [22] KADEČKA, Stanislav. *Přijímání obecně závazných vyhlášek obcí v místním referendu*. Veřejná správa. 2001, 7. ASPI, 8. 4. 2001. LIT 20212.

- [23] KOUDELKA, Zdeněk. *Druhy obecně závazných vyhlášek a nařízení*. Právní rádce, 1999, 9. ASPI, 15. 9. 2001. LIT 20248.
- [24] KOUDELKA, Zdeněk. *K ústavní charakteristice samosprávy*. Parlamentní zpravodaj, 2000, 1. ASPI, 20. 7. 2001. LIT 20236.
- [25] KOUDELKA, Zdeněk. *Komentář k § 12 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích*. LINDE, 2002. ASPI, 31. 12. 2002. LIT 20346.
- [26] KOUDELKA, Zdeněk. *Přijímání obecně závazných vyhlášek a nařízení*. Správní právo, 1999, 1. ASPI, 15. 9. 2001. LIT 20247.
- [27] KOUDELKA, Zdeněk. *Rušení obecně závazných vyhlášek obcí*. Právník, 1998, 6. ASPI, 24. 3.1998. LIT 8359.
- [28] KOUDELKA, Zdeněk. *Rušení obecně závazných vyhlášek a nařízení*. Právník, 1998, 6. ASPI, 1. 6. 1998. LIT 20246.
- [29] KOUDELKA, Zdeněk. *Veřejný pořádek a obecně závazné vyhlášky*. Právní rádce, 2001, 9. ASPI, 15. 9. 2001. LIT 20250
- [30] MATES, Pavel. *Nařízení obcí*. Právní fórum, 2006, 4, 138-143 s. ASPI, 28. 4. 2006. LIT 36333.
- [31] MV ČR. *Stanovisko ODK č. 51/2009: K procesu přijímání usnesení zastupitelstvem obce*. MV ČR, 2009. ASPI, 18. 11. 2009. LIT 37595.
- [32] MV ČR. *Stanovisko ODK č. 1/2007: Podmínky platnosti a účinnosti obecně závazné vyhlášky obce*. MV ČR, 2007, 1. ASPI, 5. 1. 2007. LIT 37431.
- [33] MV ČR. *Stanovisko ODK č. 5/2006: Důsledky zrušení zákonného zmocnění nebo změny zákonného zmocnění jeho převedením ze samostatné působnosti (nebo naopak) na platnost, aplikovatelnost a zákonnost právního předpisu*. MV ČR, 2006, 5. ASPI 1. 9. 2010. LIT 37427.
- [34] MV ČR. *Stanovisko ODK č. 23/2008: Ukládání povinností formou obecně závazné vyhlášky*. MV ČR, 2008, 23. ASPI, 28. 7. 2008. LIT 37452.
- [35] MV ČR. *Stanovisko ODK č. 24/2008: Ukládání povinností v obecně závazných vyhláškách obcí*. MV ČR, 2008, 24. ASPI 28. 7. 2008. LIT 37453.
- [36] ŠROMOVÁ, Eva. *K vypracování obecně závazné vyhlášky o ochraně veřejného pořádku při diskotékách a podobných akcích*. ASPI, 1. 6. 2006. LIT 26546.

- [37] VEDRAL, Josef. *K vývoji právní úpravy obecně závazných vyhlášek a její interpretace v judikatuře Ústavního soudu*. ASPI, 1. 1. 2009. LIT 33692.
- [38] VEDRAL, Josef. *Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce-legislativní činnost obcí. Základní charakteristika právních předpisů obce. (1. část)*. ASPI, 1. 12. 2003. LIT 25156.
- [39] VEDRAL, Josef. *Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce-legislativní činnost obcí. Příprava, projednávání a schvalování právních předpisů. (2. část)*. ASPI, 1. 12. 2003. LIT 25157.
- [40] VEDRAL, Josef. *Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce-legislativní činnost obcí. Platnost, účinnost a evidence. (3. část)*. ASPI, 1. 12. 2003. LIT 25158.
- [41] VEDRAL, Josef. *Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce-legislativní činnost obcí. Obsah právních předpisů obce. (5. část)*. ASPI, 1. 12. 2003. LIT 25160.
- [42] VEDRAL, Josef. *Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce-legislativní činnost obcí. Dozor nad zákonností právních předpisů obce. (6. část)*. ASPI, 1. 12. 2003. LIT 25161.
- [43] Vláda ČR. *Důvodová zpráva k návrhu zákona o obcích*. Poslanecká sněmovna Parlamentu. 1999, 422/0. ASPI, 15. 11. 1999. LIT 23234. Dostupný také z WWW: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/duvodova-zprava-k-zakonu-c-1282000-sb-o-obcich-ktery-nabyva-ucinnosti-dnem-9-rijna-2000-206.html?mail>>.
- [44] Vláda ČR. *Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon o obcích, o krajích, o hlavním městě Praze*. Poslanecká sněmovna Parlamentu, 422/0. ASPI, 24. 5. 2005. LIT25775.

Elektronické zdroje

- [45] MV ČR [on-line]. *Analýza provedených kontrol a dozoru u územních samosprávných celků v letech 2006 – 2010*. Praha: MV ČR, odbor dozoru a kontroly veřejné správy. 8. 2. 2011. [cit. 2011-22-12]. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/odk2/clanek/dokumenty-odk-odbor-dozoru-a-kontroly-verejne-spravy.aspx?q=Y2hudW09NQ%3d%3d>>.
- [46] MV ČR [on-line]. *Oblasti veřejného pořádku ve vztahu k možnostem jejich regulace obecně závaznými vyhláškami obcí*. Praha: MV ČR, odbor dozoru a kontroly veřejné správy. 1. 1. 2010. [cit. 2011-12-11]. Dostupný také z WWW:

<<http://www.mvcr.cz/clanek/oblasti-verejneho-poradku-ve-vztahu-k-moznostem-jejich-regulace-obecne-zavaznymi-vyhlaskami-obci.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>>.

- [47] MV ČR [on-line]. *Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a hlavního města Prahy*. Praha: MV ČR, odbor dozoru a kontroly veřejné správy. 1. 2. 2010. 11 s. [cit. 2011-06-10]. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/metodicka-pomoc-obcim-683648.aspx>>.
- [48] MV ČR [on-line]. *Příspěvek na výkon státní správy*. Praha: MV ČR, odbor územní veřejné správy. 18. 2. 2010. [cit. 2011-01-10]. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/prispevek-na-vykon-statni-spravy.aspx>>.
- [49] MV ČR [on-line]. *Stanoviska odboru dozoru a kontroly veřejné správy*. Praha: MV ČR, odbor dozoru a kontroly veřejné správy. 17. 12. 2011. [cit. 2011-28-12]. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/odk2/clanek/dokumenty-odk-odbor-dozoru-a-kontroly-verejne-spravy.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>>.

Akademické práce

- [50] DROZD, Jan. *Právní předpisy samosprávy*. Brno, 2006. 60 s. Diplomová práce. Masarykova universita.
- [51] NOVÁKOVÁ, Hana. *Zajišťování veřejného pořádku v obci*. Praha, 2008. 91 s. Diplomová práce. Universita Karlova.
- [52] ŠMEJKALOVÁ, Šárka. *Interní program dodržování právních norem v systému řízení obce*. Praha, 2009. 66 s. Diplomová práce. Universita Karlova.
- [53] VÉVODA, Jan. *Obec a ochrana životního prostředí*. Praha, 2008. 124 s. Diplomová práce. Universita Karlova.

Prameny práva

- [54] Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod ze dne 16. prosince 1992, v platném znění. In *Sbírka zákonů*. 1993. Částka 1.
- [55] Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky ze dne 16. prosince 1992, v platném znění. In *Sbírka zákonů*. 1993. Částka 1.
- [56] Zákon č. 128/2000 sb., o obcích (obecní zřízení) ze dne 12. dubna 2000, v platném znění. In *Sbírka zákonů*. Částka 38.

- [57] Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) ze dne 12. dubna 2000, v platném znění. In *Sbírka zákonů*. Částka 38.
- [58] Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze ze dne 13. dubna 2000, v platném znění. In *Sbírka zákonů*. Částka 39.
- [59] Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu ze dne 16. června 1993, v platném znění. In *Sbírka zákonů*. Částka 46.
- [60] Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích ze dne 13. prosince 1990, v platném znění. In *Sbírka zákonů*. Částka 92.
- [61] Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii ze dne 6. prosince, v platném znění. In *Sbírka zákonů*. Částka 104.
- [62] Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích ze dne 17. května 1990, v platném znění. In *Sbírka zákonů*. Částka 35.
- [63] Zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů ze dne 11. prosince 2003, v platném znění. In *Sbírka zákonů*. Částka 7.
- [64] Zákon č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2011 ze dne 15. prosince 2010, v platném znění. In *Sbírka zákonů*. Částka 150.
- [65] Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů ze dne 6. prosince, v platném znění. In *Sbírka zákonů*. Částka 178.
- [66] Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých zákonů ze dne 14. července 2000, v platném znění. In *Sbírka zákonů*. Částka 74.
- [67] Zákon č. 133/185 Sb., o požární ochraně ze dne 17. prosince, v platném znění. In *Sbírka zákonů*. Částka 34.
- [68] Zákon č. 300/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony ze dne 6. září 2011. In *Sbírka zákonů*. Částka 106.
- [69] Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách ze dne 17. května, v platném znění. In *Sbírka zákonů*. Částka 35.
- [70] Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů ze dne 15. května, v platném znění. In *Sbírka zákonů*. Částka 71.

- [71] Zákon č. 379/2005 Sb., o opatření k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů ze dne 19. srpna, v platném znění. In *Sbírka zákonů*. Částka 133.
- [72] Zákon č. 513/1991 sb., obchodní zákoník ze dne 5. listopadu 1991, v platném znění. In *Sbírka zákonů*. Částka 98.
- [73] Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 181/1999 sb., o přijetí Evropské charty místní samosprávy. In *Sbírka zákonů*. Částka 61.
- [74] Vyhláška č. 2/2011, kterou se mění a doplňuje obecně závazná vyhláška města Ostravy č. 11/2000, Statut města Ostravy, ve znění pozdějších změn a doplňků.
- [75] Vyhláška obce Šumperk č. 2/2011, o místním poplatku za provoz systému shromáždění, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (OZV o poplatku za odpad).
- [76] Obecně závazná vyhláška č. 2/2011, kterou se mění a doplňuje obecně závazná vyhláška obce Nová Hradečná č. 3/2010, o místním poplatku ze vstupného.
- [77] Obecně závazná vyhláška obce Oleška č.3/2001, o stanovení systému shromáždění sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů na správním území obce Oleška, Brník, Bulánka, Králka a Krumlov, včetně systému nakládání se stavebním odpadem

Judikatura Ústavního soudu České republiky

- [78] Nález č. 125/1996 Sb. Ústavního soudu ve věci návrhu na zrušení vyhlášky města Brno č. 1/95 o zákazu propagace stran a hnutí šířících národnostní, náboženskou, politickou a třídní nenávisť na území města Brna. In *Sbírka zákonů* č. 38/1996, strana 1420, sp. zn. Pl. ÚS 41/95, ze dne 24. 4. 1996.
- [79] Nález č. 123/1996 Sb. Ústavního soudu ve věci návrhu na obecně závazné vyhlášky městské části Brno-střed č. 1/93 o zvláštním režimu užívání veřejného prostranství náměstí Svobody. In *Sbírka zákonů* č. 38/1996, strana 1416, sp. zn. Pl. ÚS 40/95, ze dne 17. 4. 1996.
- [80] Nález č. 35/1994 Sb. Ústavního soudu ve věci návrhu na zrušení vyhlášky města Žďár nad Sázavou o zásadách prodejní doby na území města Žďár nad Sázavou.

In *Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu* č. 4/1993, strana 35, sp. zn. Pl. ÚS 5/93, ze dne 17. 4. 1996.

- [81] Nález č. 20/2008 Sb. Ústavního soudu ve věci návrhu ministra vnitra na zrušení čl. 3 obecně závazné vyhlášky města Jirkova č. 4/2005, k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku na veřejných prostranstvích. In *Sbírka zákonů* č. 9/2008, strana 460, sp. zn. Pl. ÚS 45/06, ze dne 11. 12. 2007.
- [82] Nález č. 583/2004 Sb. Ústavního soudu ve věci návrhu na zrušení obecně závazné vyhlášky obce Nezvěstice č. 1/2001, ze dne 12. března 2001, o chovu a držení zvířat na území obce. In *Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu* č. 35/2004, strana 95, sp. zn. Pl. ÚS 17/02, ze dne 20. 10. 2004.
- [83] Nález č. 294/1996 Sb. Ústavního soudu ve věci návrhu na zrušení obecně závazné vyhlášky č. 5/94 města Vysokého na Jizerou č. 5, ze dne 25. července 1994, o zákazu agitace a propagace KSČM a hnutí stran projevujících sympatie ke komunismu. In *Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu* č. 120/1996, strana 369, sp. zn. Pl. ÚS 1/96, ze dne 3. 12. 1996.
- [84] Nález č. 80/1995 Sb. Ústavního soudu ve věci návrhu na zrušení obecně závazné vyhlášky obce Techov ze dne 5. 3. 1991, o místních poplatcích. In *Sbírka zákonů* č. 17/1995, strana 963, sp. zn. Pl. ÚS 24/94, ze dne 11. 4. 1995.
- [85] Nález č. 141/1994 Sb. Ústavního soudu ve věci návrhu na zrušení části obecně závazné vyhlášky obce Karlštejn v bodě e) poplatky ze vstupného, pokud jde o poplatky ze vstupného na hrad, přijaté dne 19. února 1991. In *Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu* č. 33/1993, strana 245, sp. zn. Pl. ÚS 20/93, ze dne 14. 6. 1994.
- [86] Nález č. 194/1994 Sb. Ústavního soudu ve věci návrhu na zrušení obecně závazné vyhlášky obce Jívka ze dne 14. března 1994, o financování věcných nákladů dětí, které navštěvují základní školy. In *Sbírka zákonů* č. 61/1994, strana 1992, sp. zn. Pl. ÚS 17/94, ze dne 4. 10. 1994.
- [87] Nález č. 93/1994 Sb. Ústavního soudu ve věci návrhu na zrušení ustanovení čl. 7 odst. 2 a čl. 8 obecně závazné vyhlášky obce Bludov ze dne 2. září 1992, kterou by přijat „Domovní řád“. In *Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu* č. 11/1993, strana 83, sp. zn. Pl. ÚS 14/93, ze dne 5. 4. 1994.

[88] Nález č. 90/2005 Sb. Ústavního soudu ve věci návrhu na zrušení nařízení obce Lipník č. 1/2003, o vyhlášení stavební uzávěry pro část katastrálního území Lipník. In *Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu* č. 13/2005, strana 139, sp. zn. Pl. ÚS 9/04, ze dne 25. 1. 2005.